

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษปริญญาโท

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

ผลของปริมาณ Ice Gel และสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ ต่ออายุการเก็บรักษาผักบุ้งจีน
Influence of Ice Gel Quantity and CO₂ : O₂ Proportions on Shelf Life of Water
Convolvulus (*Impomoea aquatica* Forsk. Var.REPTANS)

โดย

นางสาวเกษศิรินทร์ ภู่งาม

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร. สมชาย กล้าหาญ

อพ.

ก 815๗
2547

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 108903
วัน,เดือน,ปี..... - 2 ค.ศ. 2553

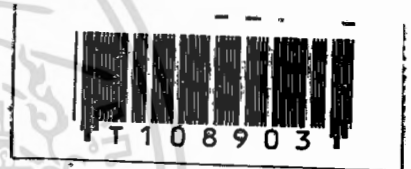
เสนอ

ภาควิชาพืชสวน
คณะบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พุทธศักราช 2547

b..... 12227107
i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง	ผลของปริมาณ Ice Gel และสัดส่วนก๊าซ CO ₂ : O ₂ ต่ออายุการเก็บรักษาผักบุงจิ้น
โดย	นางสาวเกษศิริรินทร์ ภูงาม
สาขาวิชา	พืชสวน
ภาควิชา	พืชสวน
คณะ	บัณฑิตวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ. ดร. สมชาย กล้าหาญ

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของปริมาณ Ice Gel และสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ ต่ออายุการเก็บรักษาผักบุงจิ้น โดยวางแผนการทดลองแบบ 5x5 factorial in completely randomized design มี 25 treatment combinations ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปริมาณ Ice Gel ที่ใช้บรรจุในกล่องโฟม มี 5 ระดับ คือ 1, 2, 3, 4, 5 ถุง / กล่อง โดยเก็บรักษาผักบุงจิ้นไว้ในถุง PE (polyethylene) ภายในมีก๊าซ CO₂ : O₂ มี 5 สัดส่วน คือ 0:0, 0:5, 0:10, 2:5, 2:10 PSI ผลปรากฏว่าผักบุงจิ้นมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดที่เพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น ซึ่งภายหลังจากการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง ผักบุงจิ้นมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดระหว่าง 1.18-8.73 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ผักบุงจิ้นมีคุณภาพกลิ่นและความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร ลดลง โดยลักษณะการเน่าเสียส่วนมากเกิดเนื่องจากความเย็นต่ำ (chilling injury) จากการทดลองพบว่าปริมาณ Ice Gel ที่เหมาะสมในการเก็บรักษา คือ 3 ถึง 5 ถุง / กล่อง และสัดส่วนก๊าซ ที่เหมาะสมในการเก็บรักษา คือ มี CO₂ ไม่เกิน 5 PSI จะช่วยยืดอายุการเก็บรักษาผักบุงจิ้นได้ดีที่สุด

Title Influence of Ice Gel Quantity and CO₂ : O₂ Proportions on Shelf Life of Water Convolvulus (*Impomoea aquatica* Forsk. Var.REPTANS)

By Miss Kedsirin Pungam

Major Horticulture

Department Horticulture

Faculty School of Graduate Studies

Advisor Assoc. Prof. Dr.Somchai Glahan

Abstract

Study on influence of Ice Gel quantity and CO₂ : O₂ proportions on shelf life of water convolvulus (*Impomoea aquatica* Forsk. Var.REPTANS). The statistical model was 5x5 factorial in completely randomized design, comprised of two factors factor A as Ice Gell quantity per storage box at 1, 2, 3, 4, and 5 pieces per storage box while factor B as CO₂ : O₂ proportions 0:0, 0:5, 0:10, 2:5, and 2:10 PSI. The result showed that fresh weight loss of water convolvulus increased according to storage time increased. On 72 hours storage water convolvulus showed fresh weight loss of 1.18-8.73 percent and show significantly difference. Quality of aroma decline as storage time increased and some damage caused by chilling injury. This study found that Ice Gel 3 to 5 pieces per storage box combined with CO₂ : O₂ found that at proportions which CO₂ no greater than 5 PSI showed the best result on lengthening shelf life of water convolvulus (*Impomoea aquatica* Forsk. Var.REPTANS).

คำนิยม

ในการจัดทำปัญหาพิเศษเรื่อง ผลของปริมาณ Ice Gel และสัดส่วนก๊าซ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ ต่ออายุการเก็บรักษาผักบั้งจีน ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ รศ.ดร. สมชาย กล้าหาญ ที่กรุณาให้โอกาสและคำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้ ตลอดจนคณาจารย์ในภาควิชาต่างๆท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และอบรมวิทยาการต่างๆ ให้แก่ผู้จัดทำ

และขอขอบคุณคุณพ่อและคุณแม่ตลอดจนทุกคนในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและคำปรึกษาในทุกๆเรื่อง ทำยสุดนี้ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา ปัญหาพิเศษฉบับนี้จะไม่สำเร็จลงได้เลยหากขาดบุคคลดังที่กล่าวนามและไม่ได้กล่าวนามคอยให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ อีกครั้ง

ด้วยความเคารพอย่างสูง

เกษศิริรินทร์ ภู่งาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	I
Abstract	II
คำนิยาม	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	V
สารบัญภาพ	VI
สารบัญภาพผนวก	VII
สารบัญตารางผนวก	VIII
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	21
ผลการทดลอง	25
สรุปผลการทดลอง	77
วิจารณ์ผลการทดลอง	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
1. แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	33
2. แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	34
3. แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	34
4. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุงงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	44
5. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุงงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	45
6. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุงงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	45
7. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	58
8. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	59
9. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	59
10. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	69
11. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	70
12. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	70
13. แสดงการเปลี่ยนแปลงสีใบของผักบุงงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	35
2. แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	36
3. แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงเงินภายหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	37
4. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	46
5. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	47
6. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	48
7. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	60
8. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	61
9. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	62
10. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	71
11. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	72
12. แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบุงเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง	73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวกที่	หน้า
1. แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของใบผักนึ่งจีนที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ	85
2. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีน	86
3. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง	87
4. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง	88
5. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง	89
6. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง	90
7. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง	91
8. แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง	92

สารบัญตารางผนวก

ตารางผนวกที่	หน้า
1. แสดงอุณหภูมิภายในห้องไฟระหว่างการศึกษา	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ผักบุงจีนเป็นผักที่นิยมบริโภคทั้งต้นและใบ มีคุณค่าทางด้านโภชนาการสูง ปลูกง่าย การดูแลรักษาน้อย เจริญเติบโตเร็ว สามารถปลูกได้ดีในดินเกือบทุกชนิด ใช้เวลาในการปลูกลดน้อย จึงเป็นผักที่ปลูกได้ตลอดทั้งปี (สุเทวี . 2520; สมภพ . 2537)

ปัจจุบันแนวโน้มความต้องการบริโภคผักภายในประเทศกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากสาเหตุการเพิ่มขึ้นของประชากรในแต่ละปี ในขณะที่พื้นที่การเพาะปลูกผักในประเทศไทยค่อนข้างคงที่ ในปี 2545 พื้นที่การปลูกผักทั้งประเทศจะไม่ต่ำกว่า 3 ล้านไร่ และผลผลิตรวมประมาณ 5 ล้านตัน มูลค่าผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ไม่น้อยกว่า 20,000 ล้านบาท ประเทศไทยยังมีการส่งออกผักและผลิตภัณฑ์ผักไปยังต่างประเทศซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยผักบุงจีนได้พัฒนาเป็นพืชส่งออกที่มีความสำคัญ โดยส่งออกในรูปของผักสดและเมล็ดพันธุ์ การส่งออกเฉพาะผักบุงจีนเพื่อบริโภคสดไม่มีตัวเลขที่แน่นอน เพราะรวมผักบุงจีนในหมวดผักสดอื่นๆ มีตลาดที่สำคัญ คือ ฮองกง มาเลเซีย และสิงคโปร์ อุปสรรคของการผลิตผักเพื่อการส่งออกในประเทศไทย คือ การขาดแคลนพันธุ์ที่ดี และการผลิตผักมีการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม เช่น ขบวนการหลังการเก็บเกี่ยวซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในขบวนการผลิตผักให้ได้คุณภาพ

เนื่องจากผักบุงจีนเป็นพืชที่มีอายุสั้นและเสื่อมคุณภาพเร็ว เพราะมีการหายใจและสูญเสียน้ำตลอดเวลา จึงเป็นปัญหาสำคัญในการส่งออกไปยังต่างประเทศ การแก้ไขปัญหาก็สามารถเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ นั้นสามารถชะลอการเปลี่ยนแปลงได้ โดยการเก็บรักษาแบบดัดแปลง (MA storage) มีหลักการคือ เพิ่มปริมาณ CO_2 ให้สูงขึ้น และลดระดับปริมาณ O_2 ในการเก็บรักษาให้ต่ำลง (สายชล. 2528) สามารถชะลอการผลิตเอทิลีนได้ แต่ยังคงมีเอทิลีนสะสมอยู่ จึงมีการนำสารดูดซับเอทิลีนเข้ามาใช้ร่วมด้วย (สายชล. 2528; จริงแท้. 2541) จะสามารถยืดอายุการเก็บรักษาได้นานขึ้น

ดังนั้นการยืดอายุการเก็บรักษาของผักบุงจีนโดยการศึกษาสัดส่วน $CO_2 : O_2$ และปริมาณ Ice gell ร่วมกับสารดูดซับเอทิลีน จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

เกษศิรินทร์ ภูงาม

มีนาคม 2547

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปริมาณ Ice Gel⁻ ต่อคุณภาพและอายุการเก็บรักษาผักบั้งจีน
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ ต่อคุณภาพหลังการเก็บรักษาผักบั้งจีน
3. เพื่อศึกษาหาวิธีการเก็บรักษาผักบั้งจีนที่เหมาะสมต่อการขนส่งระยะทางไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Impomoea aquatica* Forsk. Var. reptans

ตระกูล : Convolvulaceae

ชื่อสามัญ : water convolvulus, kang-kong

ถิ่นกำเนิด : เขตร้อนในแอฟริกาและเอเชียเขตร้อน มาเลเซียและออสเตรเลีย (Knott and Deanon. 1967)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ราก

ผักบุ้งจีนมีรากเป็นแบบรากแก้วมีรากแขนง (secondary root) แยกออกทางด้านข้างของรากแก้ว และยังสามารถแตกรากฝอย (adventitious root) ออกมาจากข้อของลำต้น โดยมักเกิดตามข้อที่อยู่แถวๆ โคนเถา (นนท์. 2505)

ลำต้น

ผักบุ้งจีนเป็นพืชล้มลุก (herbaceous) ในระยะแรกของการเจริญเติบโตจะมีลำต้นตั้งตรง ระยะต่อไปจะเลื้อยตามยอดทอดไปตามพื้นดินหรือน้ำ ลำต้นมีสีเขียว มีข้อและปล้องในกลวง รากจะเกิดที่ข้อทุกข้อที่สัมผัสกับพื้นดินหรือน้ำ ที่ข้อมักมีตาแตกออกมา ทั้งตาใบและตาดอก โดยตาดอกจะอยู่ด้านใน ส่วนตาใบจะอยู่ด้านนอก (เรวัตต์. 2522)

ใบ

เป็นใบเดี่ยว (simple leaf) มีขอบใบเรียบ รูปใบคล้ายหอกโคนใบกว้างค่อยๆ เรียวเล็กไปตอนปลาย ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบเป็นคลื่น ใบมีความยาวประมาณ 7-15 เซนติเมตร ก้านใบยาว 3-8 เซนติเมตร

ดอกและช่อดอก

ดอกเป็นดอกสมบูรณ์ มีลักษณะเป็นข้อ มีดอกตรงกลาง 1 ดอก และดอกด้านข้างอีก 2 ดอก โดยดอกกลางจะเจริญ แต่ละดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียว 5 อัน กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปกรวย ด้านนอกมีสีขาว ด้านในมีสีม่วง ในฤดูวันสั้น (วันละ 10-12 ชั่วโมง) จะออกดอกมีฝักและเมล็ด ในฤดูวันยาวจะเจริญเติบโตทางลำต้นและใบ ผักบุ้งจีนมีการผสมเกสรเป็นแบบผสมตัวเอง และมีการผสมข้ามดอกบ้างเนื่องจากลมและแมลง ดอกผักบุ้งจีนจะเริ่มบานในเวลาเช้า ละอองเกสรตัวผู้และยอดเกสรตัวเมียพร้อมที่จะผสมเวลา 10.00-15.00 น. ระยะเวลาหลังผสมจนผสมติดประมาณ 3-4 วัน และจากผสมติดจนเมล็ดแก่ประมาณ 40-50 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล

เป็นผลเดี่ยวรูปร่างค่อนข้างกลมมีขนาดใหญ่ที่สุดอายุประมาณ 30 วัน หลังดอกบานมีเส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย 1.45 เซนติเมตร หลังจากนั้นจะมีขนาดเล็กลง ลักษณะผิวภายนอกเหี่ยวยุบ ขรุขระ ไม่แตก เมื่อแห้งสีของผลจะมีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม ใน 1 ผลมีเมล็ด 4-5 เมล็ด (เฉลิมเกียรติ และภักศรา. 2539)

เมล็ด

มีรูปร่างเป็นสามเหลี่ยมฐานมน มีสีน้ำตาล เปลือกหุ้มเมล็ดมีสี 3 ระดับ คือ สีน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลแก่ และสีน้ำตาลดำ มีขนาดเล็ก ความกว้างโดยเฉลี่ย 0.4 เซนติเมตร ยาว 0.5 เซนติเมตร (อุดมลักษณ์. 2524) ผักบุงจิ้นเป็นพืชที่มีอัตราการพักตัวสูง โดยจะพักตัวในลักษณะของเมล็ดแข็ง (hard seed) หรือที่เรียกว่าเมล็ดหิน จากการศึกษาพบว่าเมล็ดมีสีเข้มกว่าจะมีเปอร์เซ็นต์เมล็ดแข็งสูงกว่า (เฉลิมเกียรติ และภักศรา. 2539)

ลักษณะการเจริญเติบโต

ผักบุงจิ้นใช้เวลาในการงอกเพียง 48 ชั่วโมง ระยะเวลาของการเจริญเติบโตจะให้ลำต้นตั้งตรง หลังจากงอกได้ 5-7 วัน จะมีใบเลี้ยงโผล่ออกมา 2 ใบ มีลักษณะปลายเป็นแฉกไม่เหมือนกับใบจริงเมื่อต้นโตในระยะสองสัปดาห์แรกจะมีการเจริญเติบโตทางลำต้นอย่างรวดเร็วจนกระทั่งอายุประมาณ 30-45 วัน การเจริญเติบโตจะเปลี่ยนไปในทางยอดและแตกกอ

สำหรับผักบุงจิ้นที่หว่านด้วยเมล็ด การแตกกอจะมีน้อยมาก การแตกกอเป็นการแตกหน่อออกมาจากตาที่อยู่บริเวณโคนต้นที่ติดกับราก มีตาอยู่รอบต้น 3-5 ตา เมื่อแตกแถวออกมาแล้วจะเจริญทอดยอดยาวออกไปเป็นต้น มีปล้องข้อและทุกข้อจะให้ดอกและใบ

การเก็บเกี่ยวผักบุงจิ้น

หลังจากหว่านเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นลงแปลงปลูกได้ 20-25 วัน ผักบุงจิ้นจะเจริญเติบโต มีความสูงประมาณ 30-35 เซนติเมตร ให้ถอนต้นผักบุงจิ้นออกจากแปลงปลูกทั้งต้นและราก ควรรดน้ำก่อนถอนต้นผักบุงจิ้นขึ้นมาจะถอนได้ง่ายและสะควกรากไม่ขาดมาก หลังจากนั้นล้างรากให้สะอาด เด็ดใบและแขนงที่ต้นออก นำมาผึ่งไว้ ไม่ควรไว้กลางแดดผักบุงจิ้นจะเหี่ยวเฉาได้ง่าย จัดเรียงต้นผักบุงจิ้นเป็นมัด

สภาพแวดล้อมที่ต้องการ

ผักบุงจิ้นสามารถปลูกได้ทั้งบนบกและในน้ำ และสามารถปลูกได้ในดินทุกชนิด ดินที่เหมาะสมในการปลูกผักบุงจิ้นเพื่อการบริโภคสดเป็นดินร่วนปนทราย ผักบุงจิ้นชอบขึ้นแฉะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการความชื้นในดินสูงมาก อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเจริญเติบโตอยู่ในช่วงที่สูงกว่า 25 องศาเซลเซียส ต้องการแสงแดดเต็มที่ ซึ่งประเทศไทยสามารถปลูกได้ดีตลอดปี

แมลงศัตรูผักบุ้ง และการป้องกันกำจัด (สมศิริ. 2532; เฉลิมเกียรติ และภักตรา. 2539)

1. เพลี้ยอ่อน (aphid)

Aphid gossypii (aphidae)

ลักษณะ ตัวอ่อนมีสีต่างๆกัน ส่วนใหญ่สีเขียวเข้มจนเกือบดำ แต่ถ้าหากตัวอ่อนเกิดได้กลุ่มใบที่หนาแน่นมากๆ และอุณหภูมิสูง ตัวอ่อนอาจมีขนาดเล็กกว่า 1 มิลลิเมตร และสีซีดเหลืองหรือเกือบขาว

ชีพจักร ในเขตร้อนบ้านเราจะไม่ออกเป็นไข แต่ออกลูกเป็นตัวตามใบของพืชและช่อดอก ตัวอ่อนจะแก่ใน 4-20 วัน ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ และจะให้ตัวอ่อนประมาณ 20-140 ตัวต่อครั้ง ทุก 2-9 วัน

การทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงพืช

การป้องกัน ใช้สารเคมี พืชตกค้างน้อยสุด หรือไม่ควรใช้เลย

2. ผีเสื้อหัวกะโหลก (death's head moth)

Acherontia lachesis (sphingidae)

ลักษณะ ตัวหนอนมีสีเขียวมีแถบสีเหลืองขอบฟ้าข้างลำตัว ขนาดโตเต็มที่ 10-12 เซนติเมตร

ชีพจักร ผีเสื้อวางไข่สีเขียวเป็นใบเดี่ยวตามใบพืชอาศัยระยะไข่ฟักประมาณ 5 วัน ออกเป็นตัวหนอนกัดกินใบประมาณ 3 สัปดาห์ เข้าดักแด้ในระยะดักแด้ประมาณ 2 สัปดาห์ ตัวแก่เป็นผีเสื้อสีน้ำตาล

การทำลาย ตัวหนอนกัดกินใบ

การป้องกัน ใช้สารเคมี พืชตกค้างน้อยสุด หรือไม่ควรใช้เลย

โรคผักบุ้งและการป้องกันกำจัด (สมศิริ. 2532; เฉลิมเกียรติ และภักตรา. 2539)

1. โรคราสนิมขาว (white rust)

สาเหตุ เชื้อรา *Albugo ipomoeae* - aquaticae Sawada เป็นเชื้อราชั้นต่ำ

อาการ จุดสีเหลืองซีดด้านบนใบ ด้านใต้ใบตรงข้ามจะเป็นตุ่มนูนเล็กๆ ขนาด 1-2 มิลลิเมตร อาจพบลักษณะปุ่มปม หรือบวมพองโตขึ้นในส่วนของก้านใบและลำต้น

การป้องกันรักษา

- 1.1 เมื่อมีโรคระบาดให้ฉีดพ่นได้ใบด้วย เมตาแล็กซิล (metalaxyl) สลับกับแมนโคเซ็บ (mancozeb) ตามอัตราส่วนที่แนะนำบนฉลาก หากมีฝนตกชุกให้ผสมสารจับใบ
- 1.2 คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วย เมตาแล็กซิล (metalaxyl) และเลือกใช้เมล็ดจากแหล่งที่ไม่มีโรคระบาดมาก่อน
- 1.3 ดูแลระบบการให้น้ำในแปลงปลูก อย่าให้ขึ้นแฉะเกินไป

2. โรคใบไหม้ (leaf blight)

สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas compestris* cv. pathovar (กำลังอยู่ในช่วงทดสอบ)

อาการ เกิดตุ่มใสเล็กๆ ได้ใบ ต่อมาจุดแผลจะขยายออกกลายเป็นสีน้ำตาล-สีดำ ฉ่ำน้ำ ใบจะเหลืองซีดและแห้งเหี่ยวหล่นจากต้น

การป้องกันรักษา

- 2.1 เก็บรวบรวมพืชที่เป็นโรค เผาทำลาย
- 2.2 ใช้ปูนขาวอัตรา 500 กิโลกรัม/ไร่ คลุกดินแล้วตากแดดไว้อย่างน้อย 1 เดือน
- 2.3 ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

การเขตกรรม

1. การเลือกพื้นที่ปลูก ควรเลือกในที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวก สภาพที่ดอน น้ำไม่ท่วม หรือเป็นแบบสวนผักแบบยกร่อง เช่น เขตภาษีเจริญ บางแค บางบัวทอง นนทบุรี และราชบุรี เป็นต้น ลักษณะดินปลูกควรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายเพื่อถอนต้นได้ง่าย และควรอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เพื่อสะดวกในการรดน้ำในช่วงการปลูกและทำความสะอาดต้นและรากผักบุงจิ้นในช่วงการเก็บเกี่ยว

2. การเตรียมดิน ผักบุงจิ้นเป็นพืชที่มีระบบรากตื้น ในการเตรียมดินควรไถตากดินไว้ประมาณ 15-30 วัน แล้วดำเนินการไถพรวนและขึ้นแปลงปลูก ขนาดกว้าง 0.5-2 เมตร ยาว 10-15 เมตร เว้นทางเดินระหว่างแปลง 40-50 เซนติเมตร เพื่อสะดวกในการปฏิบัติดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวดีแล้ว คลุกเคล้าลงไปดิน พรวนย่อยผิวหน้าดินให้ละเอียดพอสมควรปรับหลังแปลงให้เรียบเสมอกัน อย่าให้เป็นหลุมเป็นบ่อ เมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นจะขึ้นไม่สม่ำเสมอทั้งแปลง ถ้าดินปลูกเป็นกรด ควรใส่ปูนขาวเพื่อปรับระดับพีเอชของดินให้สูงขึ้น

3. วิธีการปลูก ก่อนปลูกควรนำเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นไปแช่น้ำนาน 6-12 ชม. เพื่อให้เมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นดูดซับน้ำเข้าไปในเมล็ด มีผลให้เมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นงอกเร็วขึ้น และสม่ำเสมอทั้งเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นที่ลอยน้ำเป็นเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ควรนำมาเพาะปลูก ถึงแม้จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นได้บ้าง แต่จะไม่สมบูรณ์แข็งแรงอาจจะเป็นแหล่งทำให้เกิดโรคระบาดได้ง่าย นำเมล็ดพันธุ์ ผักบุงจิ้นที่ดี ไม่ลายนํ้ามาหว่านให้กระจายทั่วกันทั้งแปลงให้เมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นห่างกันเล็กน้อย ต่อกันนั้นนำดินร่วนหรือขี้เถ้ากลบดำหว่านกลบเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นหนาประมาณ 2-3 เท่าของความหนาเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นหรือประมาณ 0.5 เซนติเมตร แต่ถ้าแหล่งที่ปลูกนั้นมีเศษฟางข้าว จะใช้เศษฟางข้าวคลุมแปลงปลูกบางๆ เพื่อช่วยเก็บรักษาความชื้นในดิน หรือทำให้หน้าดินปลูก ผักบุงจิ้นไม่แน่นเกินไป รดน้ำด้วยบัวรดน้ำทุกๆวัน ๆ ละ 1-2 ครั้ง ประมาณ 2-3 วัน เมล็ดพันธุ์ ผักบุงจิ้นจะงอกเป็นต้นผักบุงจิ้นต่อไป

4. การดูแลรักษาเพื่อการบริโภค

4.1 การให้น้ำ ผักบุงจิ้นเป็นพืชที่ชอบความชุ่มชื้น แต่ไม่แฉะจนน้ำขัง ฉะนั้นควร รดน้ำผักบุงจิ้นอยู่เสมอทุกๆวันๆ ละ 1-2 ครั้ง ยกเว้นช่วงที่ฝนตกไม่ต้องรดน้ำ อย่าให้แปลงปลูก ขาดน้ำ จะทำให้ผักบุงจิ้นชะงักการเจริญเติบโต คุณภาพไม่ดี ต้นแข็งกระด้าง ไม่น่ารับประทาน และเก็บเกี่ยวได้ช้ากว่าปกติ

4.2 การใส่ปุ๋ย ผักบุงจิ้นเป็นพืชผักที่บริโภคใบและต้นมีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น ถ้า ดินปลูกมีความอุดมสมบูรณ์ หรือมีการใส่ปุ๋ยคอก เช่น มูลสุกร มูลเป็ด ไก่ เป็นต้น ซึ่งปุ๋ยคอกดังกล่าวเป็นปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูงอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยเคมีก็ได้ แต่ถ้าดินปลูกไม่มีความ อุดมสมบูรณ์ นอกจากการใส่ปุ๋ยคอกแล้ว ควรมีการใส่ปุ๋ยทางใบที่มีไนโตรเจนสูง โดยหว่านปุ๋ย กระจายทั่วทั้งแปลงก่อนและหลังปลูกได้ประมาณ 7-10 วัน ซึ่งมีการให้ปุ๋ยครั้งที่สองนั้น หลังจาก หว่านผักบุงจิ้นลงแปลงแล้ว จะต้องมีการรดน้ำแปลงปลูกทันที อย่าให้ปุ๋ยเกาะอยู่ที่ชอกใบ จะทำ ให้ใบไหม้ ในการใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่สอง จะใช้วิธีการละลายน้ำรด 3-5 วันต่อครั้งก็ได้ โดยใช้อัตราสวน ปุ๋ยยูเรีย 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร จะเป็นการช่วยให้ผักบุงจิ้นเจริญเติบโต และเก็บเกี่ยวได้เร็วขึ้น

4.3 การพรวนดินและกำจัดวัชพืช ถ้ามีการเตรียมดินดีมีการใส่ปุ๋ยคอกก่อนปลูก และมีการหว่านผักบุงจิ้นขึ้นสม่ำเสมอแล้ว ไม่จำเป็นต้องพรวนดิน เว้นแต่ในแปลงปลูกมีวัชพืช มาก ควรมีการถอนออก 7-10 วันต่อครั้ง

4.4 การเก็บเกี่ยว หลังจากการหว่านเมล็ดพันธุ์ผักบุงจิ้นลงแปลงปลูกได้ 20-25 วัน ผักบุงจิ้นจะเจริญเติบโต มีความสูงประมาณ 30-35 เซนติเมตร ให้ถอนต้นผักบุงจิ้นออกจาก แปลงปลูกทั้งต้นและราก ควรรดน้ำก่อนถอนต้นผักบุงจิ้นขึ้นมาจะถอนได้ง่ายและสะดวก รากไม่ ขาดมาก หลังจากนั้นล้างรากให้สะอาด เด็ดใบและแขนงที่โคนออก นำมาผึ่งไว้ ไม่ควรไว้กลางแดด ผักบุงจิ้นจะเหี่ยวเฉาได้ง่าย จัดเรียงต้นผักบุงจิ้นเป็นมัด เตรียมบรรจุภาชนะเพื่อส่งตลาดต่อไป

พันธุ์ผักบุงเงินที่นิยมปลูกเป็นการค้า

พันธุ์ผักบุงเงินที่ปลูกในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์การค้า ทั้งที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทยและนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ไต้หวัน ซึ่งมีการตั้งชื่อพันธุ์ตามบริษัทต่างๆ กันไป เมล็ดพันธุ์ผักบุงเงินในประเทศที่ได้รับการคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยพันธุ์พืชพิจิตร คือ พันธุ์พิจิตร 1 ซึ่งมีลักษณะดีเด่นคือ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 3,415 กิโลกรัมต่อไร่ มีใบแคบยาวเรียว ตรงกับความต้องการของตลาด

คุณค่าทางอาหาร ผักบุงเงินสดและสุกแล้ว

ผักบุงเงิน	% กาก	% น้ำ	% เถ้า	% โปรตีน	% ไขมัน	% ไฟเบอร์	% คาร์โบไฮเดรตรวม	ไฟเบอร์
สด	28	90	1.3	2.7	0.4	1.1	5.6	
สุก	-	90.5	1.0	2.4	0.2	0.8	3.9	

ผักบุงเงิน	แคลอรี	Ca (mg)	P	Fe	S	K
สด	30	30	42	2.5	44	469
สุก	21	21	44	1.4	-	-

ผักบุงเงิน	วิตามินซี	วิตามินเอ	วิตามินบี 1	วิตามินบี 2	ไนอาซิน
สด	47	9550	0.09	0.16	0.8
สุก	10	6750	0.05	0.13	0.7

ที่มา : FAO, 1980

หมายเหตุ : คำนวณจาก ผักบุงสด 100 กรัม ในส่วนที่รับประทานได้

คุณภาพผักบุงเงินส่งออก

1. ต้องมีความสด มียอดติดอยู่ ลำต้นอวบแต่ไม่ยาวเกินไป ความยาวมาตรฐานประมาณ 10-12 นิ้ว (วัดจากโคนถึงยอด)
2. ใบและลำต้นมีสีเขียวไม่เหลืองซีดและเหี่ยวเฉา ใบต้องไม่มีรู
3. ตัดรากให้หมด ไม่มีดินหรือทรายปนมา และต้องปราศจากยาฆ่าแมลงหรือสารเคมีหลงเหลืออยู่ อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ส่วนใหญ่ตลาดฮ่องกงนิยมพันธุ์ไต้หวัน ซึ่งให้ลักษณะต้นสีเขียวสด ใบไม่เหี่ยวง่าย

การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศ

การเก็บรักษาแบบดัดแปลง (MA storage) มีหลักการคือ เพิ่มปริมาณ CO₂ ให้สูงขึ้น และลดระดับปริมาณ O₂ ในการเก็บรักษาให้ต่ำลง (สายชล . 2528)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

gas-exchange packaging หมายถึง การบรรจุผลิตภัณฑ์ให้อยู่ภายใต้บรรยากาศของก๊าซชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด โดยอัตราส่วนของก๊าซชนิดต่างๆ นั้นจะแตกต่างไปจากอัตราส่วนที่พบในบรรยากาศปกติ โดยทั่วไปจะเน้นที่ก๊าซออกซิเจนและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเป็นก๊าซที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการเมตาบอลิซึมของผลผลิต มักเรียกการบรรจุภายใต้บรรยากาศของก๊าซนี้ว่า controlled atmosphere packaging (งามทิพย์. 2538 ; นิภา. 2540) controlled atmosphere packaging (CAP) หมายถึง การบรรจุผลิตภัณฑ์ให้อยู่ภายใต้สภาพบรรยากาศที่มีอัตราส่วนของก๊าซชนิดต่างๆ แตกต่างไปจากบรรยากาศปกติ และอัตราส่วนนี้จะคงที่ตลอดอายุการเก็บของผลิตภัณฑ์ (งามทิพย์. 2538) โดย Bishop (1996) ให้คำจำกัดความว่าเป็นการเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศที่มี O_2 ต่ำ และ/หรือ CO_2 สูง ซึ่งเป็นการสร้างการหายใจเทียมขึ้น โดยมีเครื่องมือตรวจสอบก๊าซตลอดการเก็บรักษา

งามทิพย์ (2538) กล่าวว่า modified atmosphere packaging (MAP) แตกต่างจาก CAP ที่อัตราส่วนของก๊าซชนิดต่างๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามระยะเวลา โดยขึ้นกับชนิดของผลิตภัณฑ์ที่บรรจุ อัตราส่วนของก๊าซแรกเริ่ม วัสดุบรรจุที่ใช้ และ Thompson (1998) นิยามความหมายของ MAP ว่า เป็นการเปลี่ยนสัดส่วนของก๊าซรอบๆ โดยการหายใจที่เกิดจากผลิตผลสดเมื่อบรรจุภายในพลาสติกฟิล์มที่ปิดผนึก ปริมาณของออกซิเจนและคาร์บอนไดออกไซด์จะถูกควบคุมโดยคุณสมบัติในการยอมให้ก๊าซซึมผ่านได้ (permeability) ของพลาสติกฟิล์มซึ่งขึ้นอยู่กับอัตราการหายใจและอุณหภูมิขณะนั้น (สายชล . 2528)

การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศดัดแปลง จะช่วยชะลออัตราการหายใจและการสังเคราะห์เอทิลีน ตลอดจนยับยั้งการเปลี่ยนแปลงทางชีวเคมีในขบวนการสุกและเสื่อมคุณภาพ นอกจากนี้ยังสามารถลดความรุนแรงของการเกิดอาการสะท้อนหนาว (chilling injury) ตลอดจนความผิดปกติทางสรีรวิทยา และการเน่าเสียของผลผลิตบางชนิด (Lee. 1996) การเก็บรักษาผักและผลไม้สดโดย MAP นิยมใช้พลาสติกฟิล์มทำเป็นภาชนะบรรจุ ซึ่งฟิล์มที่มีการใช้มากๆ เช่น LDPE , PVC ฟิล์มเหล่านี้มักจะยอมให้เอทิลีนซึมผ่านได้น้อยจึงต้องมีการใช้สารเคมีที่สามารถดูดกลืนเอทิลีนด้วย (ethylene absorbent) ก๊าซที่นำมาใช้ในการเก็บรักษาโดย MAP มากที่สุด คือ CO_2 , N_2 และ O_2 บางกรณีอาจใช้ CO (สายชล. 2528; ดนัย และ นิธิยา. 2535; งามทิพย์. 2538; จริงแท้. 2544; Thompson. 1998)

คุณสมบัติของก๊าซออกซิเจน

Thompson (1998) กล่าวว่าในสภาพอากาศปกติมีออกซิเจน (โดยประมาณ) 20.9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีคุณสมบัติ สามารถทำปฏิกิริยาออกซิเดชันกับสารประกอบต่างๆ ได้ เช่น วิตามิน และ ทำปฏิกิริยาการเกิดสีน้ำตาล (browning reaction) ออกซิเจนจำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุลินทรีย์และการฟักไข่ของหนอน จึงควรเก็บภายใต้ออกซิเจนต่ำ (งามทิพย์. 2538) ความเข้มข้นของ O_2 ระหว่าง 1 ถึง 5 เปอร์เซ็นต์ สามารถชะลอการสุกของผลไม้ได้หลายชนิด บทบาทของ O_2 ในการยับยั้งการสุกของผลไม้ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยับยั้งการหายใจอย่างแท้จริง แม้ว่าความเข้มข้นของ O_2 ที่ต่ำจะลด net respiration rate ของผลไม้ แต่ O_2 จะมีบทบาทโดยตรงที่สำคัญเกี่ยวกับการสุกของผลไม้ ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่า O_2 เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างและการทำงานของเอทิลีนในพืช (สายชล. 2528) การลดปริมาณออกซิเจนลงจะยับยั้งหรือลดการผลิตเอทิลีนลงได้ (จริงแท้. 2544)

คุณสมบัติของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

Thompson (1998) กล่าวว่าในสภาพอากาศปกติมีคาร์บอนไดออกไซด์ (โดยประมาณ) 0.03 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ความเข้มข้นสูงๆ ที่ปริมาณ 3-10 เปอร์เซ็นต์ สามารถชะลอการสุกของผลไม้ได้ ซึ่งมีบทบาทมากต่อการเก็บรักษาผลผลิต (สายชล. 2528) ดังต่อไปนี้

1. ชะลออัตราการหายใจของพืช โดย Izumi *et al.* (1996) พบว่า การเก็บรักษาแครอทสดตัดภายใต้สภาพ CA (CO_2 10 เปอร์เซ็นต์ กับ O_2 0.5 เปอร์เซ็นต์) ทำให้ลดอัตราการหายใจประมาณ 55 เปอร์เซ็นต์ ที่ 0 องศาเซลเซียส ประมาณ 65 เปอร์เซ็นต์ ที่ 5 องศาเซลเซียส ประมาณ 75 เปอร์เซ็นต์ ที่ 10 องศาเซลเซียส ทำให้อายุการเก็บรักษาของผักและผลไม้สดเพิ่มขึ้น (งามทิพย์. 2538; วัฒนา. 2540; จริงแท้. 2544)

2. ยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์บางชนิด จึงเรียก CO_2 ว่าเป็น bacteriostatic หรือ fungistatic คือมีผลยับยั้งการเข้าทำลายของเชื้อเท่านั้น มิได้ทำลายหรือฆ่าเชื้อจุลินทรีย์โดยทั่วไปจะใช้ CO_2 ที่มีความเข้มข้น 20 เปอร์เซ็นต์ จะสามารถยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ได้ดีเมื่อเชื้ออยู่ในช่วงเตรียมเพื่อแบ่งตัว โดยช่วงเวลาดังกล่าวการแบ่งตัวเพิ่มจำนวนของจุลินทรีย์ช้าลง (งามทิพย์. 2538) และจริงแท้ (2544) กล่าวว่า การเพิ่มปริมาณ CO_2 ให้ผลในการควบคุมโรคมากกว่าที่ระดับ 10-20 เปอร์เซ็นต์ พบว่าสามารถควบคุมเชื้อ *Botrytis sp.* และ *Rhizopus sp.* ในผลสตอเบอรี่หลังการเก็บเกี่ยวได้ วิธีการนี้ใช้กันอย่างแพร่หลายในการขนส่งผลสตอเบอรี่ในต่างประเทศและบางส่วนในประเทศไทย

3. ยับยั้งการสังเคราะห์เอทิลีน โดย CO_2 จะป้องกันการตอบสนองต่อเอทิลีนของพืชได้ หรือบางกรณีอาจทำให้เกิดช้าลง (จริงแท้. 2544) เนื่องจาก CO_2 ทำหน้าที่ยับยั้งแบบแข่งขันกับเอทิลีน (दनัย และ นิธิยา. 2535)

4. การผิดปกติทางสรีรวิทยา โดยในสภาพที่มี CO_2 สูงจะช่วยลดความอ่อนแอของผลต่อการเกิดอาการสะท้านหนาว (จริงแท้. 2544; สายชล. 2528)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติของก๊าซไนโตรเจน

ในอากาศทั่วไปมีก๊าซไนโตรเจน (โดยประมาณ) 79 เปอร์เซ็นต์ คุณสมบัติของก๊าซไนโตรเจน คือเป็นก๊าซเฉื่อยต่อปฏิกิริยาเคมี จึงมักใช้ในการแทนที่ก๊าซออกซิเจนเพื่อป้องกันการเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน หรือปฏิกิริยาการเกิดสีน้ำตาล ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส จึงสามารถใช้ได้กับผักและผลไม้สดได้ ละลายในน้ำและไขมันได้น้อยมาก (งามทิพย์. 2538)

ในการเก็บรักษาผลผลิตโดยใช้วิธีการควบคุมสภาพบรรยากาศ (CA storage) มีผลต่อ metabolism ของผลผลิตนั้นพอสรุปได้ดังนี้

1. **ชะลอการหายใจ** การหายใจของผลผลิตผักและผลไม้จะเกิดขึ้นตลอดเวลาในสวนที่มีชีวิต โดยที่การหายใจชนิดที่ใช้ออกซิเจนจะเกิดขึ้นเมื่อมีออกซิเจนตามปกติและผลการหายใจแบบนี้จะได้คาร์บอนไดออกไซด์และน้ำ ส่วนการหายใจที่ไม่ใช้ออกซิเจนจะเกิดขึ้นเมื่อสภาพขาดออกซิเจน และผลการหายใจแบบนี้จะได้คาร์บอนไดออกไซด์และ ethyl alcohol จากการ fermentation รวมทั้งกลิ่นและสารระเหยบางชนิด

การเก็บรักษาผักและผลไม้ในห้องเย็น หรือห้องปรับปรุงอุณหภูมิและการเก็บรักษาด้วยการควบคุมสภาพบรรยากาศนั้น พบว่าการเก็บรักษาผักและผลไม้ในห้องเย็น หรือปรับอุณหภูมิจะทำให้ผักและผลไม้ที่เก็บรักษาไว้ผลิตคาร์บอนไดออกไซด์ เอทิลีน รวมทั้งกลิ่นและสารระเหยต่าง ๆ มากกว่าผักและผลไม้ที่เก็บไว้ด้วยการควบคุมสภาพบรรยากาศ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สามารถชะลอการหายใจของผักและผลไม้ได้ จึงทำให้ผักและผลไม้ ในระหว่างการเก็บรักษาไม่สุกรวมทั้งการลดออกซิเจนทำให้ลดสารพลังงานสูงในรูป ATP ซึ่งจำเป็นต่อการสังเคราะห์สารต่าง ๆ จึงทำให้ผักและผลไม้มีอายุการเก็บรักษานานขึ้น รวมทั้งการเพิ่มคาร์บอนไดออกไซด์ ยังทำให้เกิด enzyme ที่ไปยับยั้งหรือไปชะลอการสร้างกรดอะมิโน (amino acid) ได้อีกด้วย

2. **การสะสมกรด (acid accumulation)** การเก็บรักษาด้วยการควบคุมสภาพของบรรยากาศ นั้นถ้าทำให้คาร์บอนไดออกไซด์ลดน้อยลงกว่า 10 % และมีอุณหภูมิประมาณ 68 องศาฟาเรนไฮต์ จะทำให้ผลผลิตที่เก็บรักษาไว้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดภายในมากนัก แต่ถ้ามีคาร์บอนไดออกไซด์ 20 – 90 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้ผลผลิตที่เก็บรักษาไว้มีการสะสมกรด succinic butyric มากขึ้นแต่กรด malic และ aspartic รวมทั้ง alanine จะลดน้อยลงหรือหายไป การที่ succinic acid ในผลผลิตที่เก็บรักษาไว้เพิ่มขึ้นเพราะการที่ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์สูง ๆ มากกว่าสภาพบรรยากาศปกติ นั้น คาร์บอนไดออกไซด์จะไปยับยั้ง น้ำย่อยที่ย่อยสลายกรดเหล่านี้นั่นเอง แต่น้ำย่อยที่ย่อยกรด malic เป็นกรด pyruvic มีมากขึ้น

3. **การเกิด acetaldehyde** การเก็บรักษาผลผลิตโดยการควบคุมสภาพบรรยากาศกับพืชชั้นสูงพบว่า เมื่อมีคาร์บอนไดออกไซด์กับออกซิเจนอยู่รวมกันพบว่าเซลล์พืชจะมี

acetaldehyde เกิดขึ้นและถ้าในเซลล์ที่ชั้นนั้นมี acetaldehyde เกิดขึ้นในปริมาณจะทำให้เซลล์หรือเนื้อเยื่อมีลักษณะเป็นสีน้ำตาลได้

4. การเพิ่มขึ้นของน้ำตาล สำหรับผลไม้ที่เก็บรักษาไว้ด้วยการควบคุมสภาพของบรรยากาศ จะไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลในระหว่างการเก็บรักษาแต่ปริมาณน้ำตาลเพิ่มขึ้นภายหลังจากที่ผลไม้มีการสุกแล้ว ดังนั้นจึงถือว่าการเก็บรักษาแบบ CA storage ไม่ทำให้ปริมาณน้ำตาลในผลไม้เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มขึ้นในระหว่างการเก็บรักษา

5. การทดลอง alcohol และ protein สำหรับผลไม้ที่เก็บรักษาไว้ด้วยการควบคุมสภาพอากาศของบรรยากาศ จะทำให้ alcohol และ protein ลดลงอย่างช้า ๆ แต่ภายหลังจากการสิ้นสุดการเก็บรักษา CA storage แล้วปริมาณ alcohol และ protein จะเพิ่มขึ้น

6. การเปลี่ยนแปลงสาร pectin การเก็บรักษาผลไม้บางชนิด เช่น แอปเปิ้ลด้วยการควบคุมสภาพของบรรยากาศ ที่อุณหภูมิ 45 องศาฟาเรนไฮต์ จะทำให้ปริมาณสาร pectin ในรูปที่ละลายน้ำได้เพิ่มขึ้น แต่ในผลแอปเปิ้ลที่เก็บรักษาไว้ด้วยการควบคุมของบรรยากาศพบว่าสาร pectin ที่ละลายในน้ำได้ลดลง

7. การลดลงของ chlorophyll พบว่าผักและผลไม้ที่เก็บรักษาไว้ด้วยการควบคุมสภาพของบรรยากาศ จะทำให้ปริมาณ chlorophyll เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เป็นปัจจัยสำคัญทางด้านอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ในการเก็บรักษาด้วย (สมชาย. 2543)

โทษของการเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศดัดแปลง

การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศควบคุมที่ได้รับการทดสอบแล้วมักปลอดภัยต่อผลผลิตผลสามารถยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตได้ แต่สำหรับการเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศดัดแปลงที่ไม่ได้รับการควบคุมให้มีองค์ประกอบต่าง ๆ คงที่นั้น บ่อยครั้งที่ปริมาณแก๊สบางชนิดมีอยู่สูงหรือต่ำเกินไปจนทำให้เกิดอันตรายขึ้นกับผลผลิตได้

อาการผิดปกติที่แตกต่างกันแล้ว ผลผลิตแต่ละชนิดยังทนต่อสภาพบรรยากาศดัดแปลงมีหลายรูปแบบด้วยกัน ลักษณะที่พบมากได้แก่ อาการที่ส่วนผิวของผลผลิตเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล คล้ายถูกน้ำร้อนลวก ผลผลิตมีรสชาติและกลิ่นผิดปกติ และสำหรับผลไม้มักมีกระบวนการสุกที่ผิดปกติไปหรือไม่สุกเอาเลย

นอกจากอาการผิดปกติที่แตกต่างกันแล้ว ผลผลิตแต่ละชนิดยังทนต่อสภาพบรรยากาศดัดแปลง ไม่ว่าจะปริมาณ O_2 ต่ำเกินไปหรือ CO_2 สูงเกินไปได้ไม่เท่ากัน ซึ่งสาเหตุของความแตกต่างนี้ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด สันนิษฐานกันว่าเนื่องจากความหนาแน่นของเนื้อผลผลิต และคุณสมบัติของผิวของผลผลิตที่จะยอมให้การถ่ายเทอากาศได้แตกต่างกัน ผลผลิตที่มีความหนาแน่นสูง การเอกสารเป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติเนาไปเซประโยชน์ดานการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ่ายเทอากาศเกิดขึ้นได้ยาก ทำให้ O_2 ภายในลดต่ำเกินไป หรือ CO_2 สะสมอยู่ภายในมากเกินไป จึงทำให้เกิดอาการผิดปกติขึ้น ในผลไม้พวกส้มไม่ทนต่อสภาพบรรยากาศดัดแปลงเลย เป็นไปได้ว่าส้มมีผิวหลายชั้น ตั้งแต่เปลือกเขียวด้านนอกสุด เยื่อหุ้มกลีบเนื้อส้มแต่ละกลีบ และชั้น epidermis ของถุง (juice sac) แต่ละถุง ทำให้การถ่ายเทแก๊สชนิดต่าง ๆ เกิดขึ้นได้น้อย

อย่างไรก็ตามข้อสันนิษฐานนี้ยังไม่มีตัวเลขยืนยันและยังมีข้อโต้แย้งได้ เช่นในกรณีของ ผักกาดหอมห่อไม่สามารถทนต่อสภาพที่มี CO_2 สูงได้เกินกว่า 1 – 2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งนับเป็นความเข้มข้นที่ต่ำมาก แต่ผักกาดหอมห่อก็มีลักษณะโครงสร้างที่มีความหนาแน่นต่ำ เซลล์พื้นผิวหรือ epidermis ไม่มีลักษณะพิเศษไปกว่าพืชชนิดอื่น ๆ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าบริเวณโคนก้านของผักกาดหอมห่อซึ่งมีสีเขียว นั้น เกิดอาการผิดปกติเนื่องจาก CO_2 สูง ได้มากกว่าบริเวณอื่น ๆ ที่มีสีเขียว (จริงแท้. 2541)

บทบาทที่สำคัญของเอทิลีน

เอทิลีนเป็นฮอร์โมนพืชชนิดเดียวที่มีสถานะเป็นก๊าซสามารถแพร่กระจายไปยังส่วนต่างๆ ของพืชได้ง่าย (สมบุญ. 2544) เอทิลีนความเข้มข้นเพียง 0.1 ส่วนในล้านส่วนที่สะสมในระหว่างการเก็บรักษาผักและผลไม้สด เป็นสารประกอบอินทรีย์ที่มีผลต่อขบวนการสรีรวิทยาของพืช เกิดจากขบวนการเปลี่ยนแปลงทางเคมีภายในพืช คือ แรงอัตราการหายใจของผักและผลไม้สด ทำให้อายุการเก็บรักษาลดลง แรงความสูงและความเสื่อมเน่าเสีย แรงการสูญเสียคลอโรฟิลล์ของพืช พบมากในกรณีของส้มชนิดต่างๆ และกระหล่ำปลี แรงการหลุดร่วงของใบ แรงการสังเคราะห์เอทิลีน (autocatalyse) ทำให้ความเข้มข้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกระตุ้นการตอบสนองของเซลล์พืชต่อเอทิลีนมากขึ้น ทำให้เกิดความผิดปกติทางสรีระของผักและผลไม้ เช่น การเกิดรสขมในแครอท (งามทิพย์. 2538 ; จริงแท้. 2544)

สารดูดซับเอทิลีน

สารดูดซับเอทิลีน (ethylene absorbent, EA) คือ ด่างทับทิม (potassium permanganate, $KMnO_4$) สามารถทำปฏิกิริยากับเอทิลีน (สุธีรา. 2537) ได้ แมงกานีสไดออกไซด์ (manganese dioxide, MnO_2) ซึ่งมีสีน้ำตาล และเอทิลีนไกลคอล (ethylene glycol, $C_2H_6O_2$) ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนกลับไปเป็นเอทิลีนได้อีก รวมทั้งน้ำ และคาร์บอนไดออกไซด์ (สุธีรา. 2537; จริงแท้. 2544)

วิธีการเตรียมสารละลายด่างทับทิมอิ่มตัว (ใช้ด่างทับทิมประมาณ 15 กรัมต่อน้ำอุ่น 100 มล.) แล้วใช้วัสดุ (ใช้เป็นที่เกาะของด่างทับทิม เช่น ซอลิก celite vermiculite perlite) หักเป็นก้อนเล็กๆ จุ่มสาร ผึ่งให้แห้งพอหมาดก็นำไปใช้ได้ โดยการบรรจุในถุงพลาสติกเจาะรูเล็กๆ วางลงใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาชนะบรรจุผักและผลไม้ (จริงแท้. 2544) สามารถยืดอายุการเก็บรักษาของผลผลิตได้ (สุธีรา. 2537)

บรรจุภัณฑ์พลาสติก

ในปัจจุบันนี้มีพลาสติกที่ใช้กันอยู่เป็นร้อยๆ จำพวก และแต่ละจำพวกยังอาจแยกตามน้ำหนักโมเลกุลและความหนาแน่น ตัวอย่างพลาสติก PE (polyethylene) สามารถแยกได้ตั้งแต่ LLDPE (linear low density polyethylene), LDPE (low density polyethylene), MDPE (medium density polyethylene) และ HDPE (high density polyethylene) พลาสติกแต่ละประเภทยังสามารถเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติโดยการทำปฏิกิริยากับพลาสติกอีกตัวให้เกิดเป็นพลาสติกใหม่ขึ้น นอกจากนี้กระบวนการผลิตที่แตกต่างกันจะได้พลาสติกที่มีคุณสมบัติที่ต่างกันอย่าง คุณสมบัติของพลาสติกที่นิยมใช้ คือ

1. polyethylene (PE) แบ่งเป็น 3 ประเภทตามค่าความหนาแน่น คือ LDPE (low density polyethylene) ความหนาแน่น 0.910-0.925 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร MDPE (medium density polyethylene) ความหนาแน่น 0.926-0.940 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร และ HDPE (high density polyethylene) ความหนาแน่น 0.941-0.965 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร

2. polypropylene (PP) วัสดุชนิดนี้มีความใสมากเป็นพิเศษ วัสดุ PP จะโปร่งใสมากกว่า LDPE ใช้ทำถาดสามารถใช้ความร้อนปิดผนึกได้ (दनัย และ นิธิยา. 2535)

ในปัจจุบันนี้มีการนำเอาวิธีการเก็บรักษาแบบดัดแปลงบรรยากาศ (MA storage) มาใช้ร่วมกับ การเก็บรักษา และการใช้พลาสติกห่อผลไม้และผักบางชนิดเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการเก็บรักษาซึ่งจะช่วยลดปริมาณของ O_2 ทำให้อัตราการหายใจลดลงและการผลิตเอทิลีนต่ำลง ขณะเดียวกันระดับของ CO_2 ในเซลล์เพิ่มขึ้น ทำให้ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์บางชนิด (ประพันธ์. 2526)

บทบาทที่สำคัญของอุณหภูมิ

การลดอุณหภูมิของผลผลิตสดโดยใช้ความเย็นก่อนการบรรจุหีบห่อ หรือก่อนการขนส่ง (precooling) จะช่วยรักษาคุณภาพในการเก็บเกี่ยว และความสะดวก ลดความเสียหาย และเพิ่มประสิทธิภาพหลังการเก็บเกี่ยวทำให้มีอายุการใช้งานได้นานโดยยังคงสภาพเดิมมากที่สุด

การลดอุณหภูมิของผลผลิตสดโดยใช้ความเย็นมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีข้อดีข้อเสียต่างกัน จะต้องเลือกให้เหมาะสม

1. ห้องเย็น การลดอุณหภูมิโดยห้องเย็นใช้ได้กับทุกชนิด แต่มีข้อเสียคือลดความร้อนจากผลผลิตได้ค่อนข้างช้า

2. กระแสอากาศเย็นผ่านขึ้นส่วนของพืช เหมาะสำหรับผลิตผลที่เปราะบางถูกน้ำไม่ได้ และจะต้องได้รับการเรียงลงดังหรือภาชนะภายหลังการเก็บเกี่ยวทันที ภายในกล่องหรือลังต้องมีช่องว่างให้อากาศเข้าออกได้ และมีช่องว่างระหว่างกล่องด้วย การลดอุณหภูมิวิธีนี้มีข้อดี คือ ผลิตผลไม่เปียกน้ำทำให้โอกาสเน่าเสียน้อยลง หรือไม่มีการแพร่ระบาดของโรคเหมือนกับกรใช้น้ำ สำหรับข้อเสียคือ อาจทำให้ผลผลิตสูญเสีย น้ำ ผิวเหี่ยว ซึ่งมักจะคืนกลับสู่สภาพเดิมได้ในเวลาไม่ช้านัก ลดอุณหภูมิได้ช้ากว่าการใช้น้ำหรือการลดความดัน วิธีการนี้ลงทุนสูง จึงไม่เหมาะกับผลิตผลจำนวนน้อย

3. น้ำเย็น จะใช้กับผลิตผลที่ถูกน้ำได้ เป็นผลิตผลขนาดใหญ่ เนื้อตันและมีความจุความร้อนมาก เนื่องจากน้ำเป็นตัวที่จุความร้อนได้มาก เมื่อน้ำมีอุณหภูมิต่ำก็ดูดความร้อนจากผลิตผลที่แช่อยู่ในน้ำ ให้ความร้อนของผลิตผลลดลงอย่างรวดเร็ว วิธีปฏิบัติมีหลายวิธีคือ

พ่นละอองน้ำที่เย็นจัดลงบนขึ้นส่วนของพืช

ราดน้ำเย็นจัดจากด้านบน ทำโดยเข็นรถบรรทุกผลิตผลผ่านบริเวณที่ปล่อยน้ำเย็นลงมา นำผลิตผลไปแช่ลงในอ่างน้ำเย็นขนาดใหญ่

4. น้ำแข็งทุบบรรจุลงในพืช ใช้ได้กับพืชที่ทนการเปียกน้ำ และอุณหภูมิต่ำได้ผลิตผลนี้ต้องบรรจุในภาชนะที่ไม่ยุ่ยสลายหรืออ่อนตัวเมื่อเปียกน้ำ วิธีการปฏิบัติจะใช้น้ำแข็งปนคลุมด้านบนของภาชนะ

5. การระเหยของน้ำที่ความดันต่ำ จะใช้กับพืชที่มีกลีบหรือกาบที่ซ้อนกันเป็นชั้นหนาที่น้ำไม่อาจไหลเวียนเข้าไป เพราะเมื่อลดความดันลงจะทำให้ น้ำระเหยออกจากผิวของพืชทำให้อุณหภูมิของพืชลดลง ข้อดีคือ ทำได้เร็ว ใช้ได้ดีกับพืชที่บรรจุลงลังหรือกล่องเรียบร้อยแล้วจุลินทรีย์ไม่แพร่กระจาย สำหรับข้อเสียใช้ได้จำกัดกับพืชบางชนิดเท่านั้น น้ำหนักจะสูญเสียไปและการลงทุนสูง

6. การละลายตัวของน้ำแข็ง เหมาะสำหรับการขนส่ง โดยวางน้ำแข็งบนพืชหรือภาชนะที่บรรจุอีกทีหนึ่ง แต่ต้องจัดให้อากาศเย็นไหลผ่านสะดวกจากการใช้พัดลมช่วยให้อากาศหมุนเวียนภายใน วิธีนี้มีข้อเสียคือ น้ำแข็งหนัก เสียค่าขนส่งแพง เปลืองเนื้อที่และอุณหภูมิไม่สม่ำเสมอ

7. เครื่องทำความเย็นติดตั้งกับยานพาหนะบรรทุกพืชใช้ได้กับพืชทุกชนิด แต่ต้องจัดอุณหภูมิให้เท่ากันทั้งคันรถ ทำให้ยากในการบรรทุกของหลายอย่างที่ทนต่ออุณหภูมิต่างกัน (จิรา. 2531)

การลดอุณหภูมิของผลิตผลมีประโยชน์คือ จะทำให้ผลผลิตอยู่ในสภาพที่สดมากกว่าและมีอายุการเก็บรักษานานกว่าผลิตผลที่ไม่ได้ผ่านการลดอุณหภูมิ การลดอุณหภูมิจะลดอัตราการหายใจ การสร้างเอทธิลีน การคายน้ำ และการแพร่กระจายของเชื้อโรค (สายชล. 2528)

การลดอุณหภูมิโดยใช้ความเย็นหลังการเก็บเกี่ยวมีบทบาทสำคัญมากสำหรับช่วยลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว การลดอุณหภูมิอย่างรวดเร็วต้องคำนึงถึงขีดอุณหภูมิที่จะทำให้เกิดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เอกสารที่เผยแพร่อย่างเป็นทางการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสียหายเนื่องจากความเย็น (chilling injury หรือ low temperature breakdown, LTB) ของผลผลิต ซึ่งแตกต่างกันไปตามคุณลักษณะเฉพาะตัวของผลผลิตนั้นๆ (ช. นิภูริศิริ, 2533)

chilling injury เป็นลักษณะอาการผิดปกติทางสรีระของพืช ที่เกิดลักษณะผิดปกติเมื่ออยู่ในสภาพอุณหภูมิต่ำเหนือจุดเยือกแข็ง ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและความเสียหายจะไม่แสดงออกให้เห็นได้ชัด ขณะที่พืชเก็บรักษาในอุณหภูมิต่ำเหนือจุดเยือกแข็ง แต่จะแสดงให้เห็นชัดเมื่อเคลื่อนย้ายผลผลิตไปไว้ในที่อุณหภูมิสูงขึ้น อาการที่แสดงออกอาจจะมีอาการเดียวหรืออาจจะแสดงอาการหลายๆอาการพร้อมกัน ซึ่งจะมีลักษณะอาการดังนี้

1. การเน่าเสีย พืชมักเน่าเสียอย่างรวดเร็ว เพราะอุณหภูมิต่ำจะลดความต้านทานของเซลล์ต่อเชื้อโรค ทำให้มีโอกาสเกิดการเน่ามากขึ้น การเน่านี้จะลุกลามไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะที่อุณหภูมิห้อง เพราะเชื้อโรคเติบโตได้ดีบนเนื้อเยื่อที่กำลังจะตายหรือตายแล้ว

2. สีผิดปกติ เมื่อนำไปไว้ในที่อุณหภูมิสูงขึ้น

3. เกิดรอยบวม เป็นรอยบวมลึกลงไปจากผิวของเนื้อเยื่อพืช

4. การสุกที่ผิดปกติ การอ่อนตัวของผลจะถูกชะลอให้เกิดขึ้นอย่างช้าๆ (จิรา, 2531)

5. ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผลผลิต (injury) ถ้าผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวเสียหายมีรอยชำร่วยแผล จะชักนำให้เกิดการหายใจเพิ่มขึ้น และมีผลทางอ้อมทำให้เกิดเอทธิลิน (ช. นิภูริศิริ, 2526)

6. วิธีการป้องกันการเกิด chilling injury ในผลผลิตที่ไม่ทนต่ออุณหภูมิต่ำเหนือจุดเยือกแข็ง โดยการเก็บรักษาในสภาพที่มีอุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิที่พืชเริ่มเกิดการ chilling injury ควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ในห้องเก็บให้มีความชื้นสัมพัทธ์สูงใกล้ 100 เปอร์เซ็นต์ (จิรา, 2531)

ทง (2526) ได้กล่าวถึงการเก็บรักษาผลผลิตสดว่ามีการทำได้หลายวิธีและระยะเวลาที่ใช้สำหรับแต่ละวิธีก็แตกต่างกันไปขึ้นกับ

1. ปริมาณผลผลิต และการสัมผัสกับตัวทำความเย็น
2. อุณหภูมิที่แตกต่างกันระหว่างผลผลิต และตัวทำความเย็น
3. ความเร็วของตัวทำความเย็น
4. ชนิดของตัวทำความเย็น

Pantastico (1975) ได้กล่าวว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบต่อ chilling injury ดังนี้ กล้วยพันธุ์ Gros Michel มีความต้านทานมากกว่าพันธุ์ Lacatan ในผลไม้จำพวกส้มความแตกต่างของความเสียหายเนื่องจากความเย็นมีความสัมพันธ์กับทั้งฤดูกาลและชนิดผลไม้ ผลไม้ที่ยังไม่แก่จะไม่เกิดอาการ chilling injury ความอ่อนแอต่อความเย็นเกิดขึ้นเมื่อมีความแก่เพิ่มมากขึ้น

ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของความแก่ต่อความเสียหายเนื่องจากอุณหภูมิต่ำ Pantastico (1975) ได้รายงานของ Furlong ไว้ว่า กล้วย Lacatan จะได้รับความเสียหายใน 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 34 องศาฟาเรนไฮต์ ใน 4 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 45 องศาฟาเรนไฮต์ และใน 36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้เห็นใบเขียวระบุชื่อหน้าการค้นไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั่วโมง ที่ 50 องศาฟาเรนไฮต์ เมื่ออยู่ในช่วงเพิ่งตัดมาใหม่ๆ ถ้านำมาบ่มสุกจะทนต่ออุณหภูมิต่างๆ ได้ 2-3 วัน

อุณหภูมิที่มีการเปลี่ยนแปลงทันทีทันใด เป็นสาเหตุการเกิด chilling injury มากกว่า อุณหภูมิสูงและต่ำ รุผลบนผลส้มพันธุ์ Marash เกิดขึ้นหลังจากเก็บรักษาได้นาน 4-6 สัปดาห์ ที่ อุณหภูมิ 32 องศาฟาเรนไฮต์ หรือ 50 องศาฟาเรนไฮต์ แต่อุณหภูมิที่มีการเปลี่ยนแปลงทันทีทันใดจะ เกิดรุผลมากมาย อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับกรย้ายไปที่อุณหภูมิห้องรุผลที่รุนแรงอาจเกิดขึ้นโดย เฉพาะหลังจากเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 32 องศาฟาเรนไฮต์

ผลผลิตที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิต่ำจะแสดงอาการผิดปกติเนื่องจากอุณหภูมิต่ำเหนือ จุดเยือกแข็ง ไม่เหมือนกัน ลักษณะอาการผิดปกติจะมากน้อยหรือเกิดเร็วช้าต่างกันขึ้นกับปัจจัยต่อ ไปนี้

1. ชนิดพืช พืชแต่ละชนิดทนต่อระดับอุณหภูมิและระยะเวลาที่ได้รับอุณหภูมิต่ำไม่เท่ากัน พืชที่มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อน เช่น กะหล่ำดอก ถั่วลิสง เต้า ท้อ สตอเบอร์รี่ จะทนต่ออุณหภูมิต่ำใกล้จุด เยือกแข็งได้ดีกว่าพืชที่มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อน เช่น มะเขือ ถั่วฝักยาว พริก มะม่วง เงาะ กล้วย ซึ่งควร เก็บที่อุณหภูมิ 10-13 องศาเซลเซียส ถ้าเก็บไว้ที่อุณหภูมิต่ำกว่านี้ จะเกิดอันตรายสำหรับผักรับ ประทานใบลำต้นและราก ยกเว้นมันเทศ ควรเก็บที่อุณหภูมิ 2-3 องศาเซลเซียส

2. ระดับอุณหภูมิ ต่างกันทำให้พืชแสดงอาการผิดปกติต่างกัน ยิ่งอุณหภูมิต่ำมากเท่าไร จะยิ่งเกิดลักษณะอาการผิดปกติเร็วเท่านั้น

3. ระยะเวลาที่ได้รับอุณหภูมิต่ำ มันเทศถ้าเก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิ 32 องศาฟาเรนไฮต์ จะเสียหายภายใน 1 วัน เมื่อเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 องศาฟาเรนไฮต์ จะเก็บได้นาน 4 วันแต่เมื่อเก็บที่อุณหภูมิ 50 องศาฟาเรนไฮต์ จะเกิดความเสียหายเล็กน้อยเท่านั้นจะแสดงอาการ เสียหายรุนแรงเมื่อเก็บรักษานาน 10 วัน

รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สัมฤทธิ์ (2527) กล่าวว่า ช่วงของอุณหภูมิต่ำที่เนื้อเยื่อจะมีชีวิตอยู่ได้ อยู่ในช่วง 0-35 องศาเซลเซียส อัตราการหายใจจะเพิ่มขึ้นเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้นและค่อยลดลงเมื่ออุณหภูมิลด ทั่วๆไปการ ลดอุณหภูมิทุก 10 องศาเซลเซียส จะทำให้อัตราการหายใจลดลงกึ่งหนึ่ง และจะเพิ่มขึ้นอีกเท่าหนึ่ง เมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้นทุก 10 องศาเซลเซียส ปรัชญการนี้สำคัญต่อการเก็บรักษาผลไม้และผักสดเพื่อ รวจจำหน่ายตลาดแต่การเกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเก็บรักษาไว้ในที่เย็นต้องหลีกเลี่ยงด้วย โดยเฉพาะกับผลผลิตเขตร้อน

สายชล (2528) กล่าวว่าลักษณะภายนอกของ chilling injury ที่มองเห็นจะมีความแตกต่างกันในผลไม้แต่ละชนิดอย่างไรก็ตามจะมีอาการแผลเป็นรูเกิดขึ้นอย่างน้อย 60 เปอร์เซ็นต์ ของผลไม้ อาการช้ำน้ำและซ้ำจะเกิดกับผลไม้ที่มีเปลือกบางและอ่อนนุ่ม เช่นมะเขือเทศ แดงกว่า มะละกอ

จิรา (2531) กล่าวว่า การเก็บรักษาผลผลิตในระดับอุณหภูมิต่ำเหนือจุดเยือกแข็ง พืชบางชนิดจะเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 13-15 องศาเซลเซียส จึงจะอยู่ได้นาน หากลดอุณหภูมิต่ำกว่านี้พืชจะเป็นอันตรายได้ซึ่งมีชื่อเรียกว่าอาการสะท้อนหนาว

เฉลิมชัย (2538) กล่าวว่ากล้วยไข่ที่เก็บรักษาในสภาพบรรยากาศดัดแปลงที่ 13-14 องศาเซลเซียส (ความชื้นสัมพัทธ์ 85-90 เปอร์เซ็นต์) ใช้ถุงพลาสติก PE เจาะรู สามารถชะลอการสุกของผลกล้วยเป็นเวลา 3 สัปดาห์

อนันดา (2538) พบว่าการเก็บรักษาผลกล้วยหอมพันธุ์แกรนด์เนนในสภาพบรรยากาศดัดแปลงที่ 14 องศาเซลเซียส(ความชื้นสัมพัทธ์ 85-90 เปอร์เซ็นต์) โดยบรรจุในถุงพลาสติกปิดสนิท (sealed polyethylene bag, SPEB) ใส่สารดูดซับก๊าซเอทิลีน ปรากฏว่าเมื่อเก็บรักษาเป็นเวลา 45 วัน มีความเข้มข้นของเอทิลีน 0.01-0.06 ppm การสูญเสียน้ำหนัก ความแน่นเนื้อ TSS สีเปลือก และสีเนื้อเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

จันทนา (2543) พบว่า กล้วยไข่ที่เก็บรักษาใน CO_2 0 เปอร์เซ็นต์ ร่วมกับ O_2 20 เปอร์เซ็นต์ ที่อุณหภูมิ 16 องศาเซลเซียสมีอายุการเก็บรักษานานที่สุดคือ 42.67 วัน โดยที่สีเปลือกของกล้วยไข่ยังคงมีสีเขียว การสูญเสียน้ำหนักสด ปริมาณ TSS และเอทิลีนจะเพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น เมื่อนำมาบ่มที่อุณหภูมิห้อง กล้วยไข่ยังคงคุณภาพการรับประทานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในเกณฑ์ดีมาก

Berg และ Lentz (1973) พบว่า การเก็บรักษาอะห่ล่ำปลีที่ระดับความชื้นสัมพัทธ์ 98-100 เปอร์เซ็นต์ จะลดการสูญเสียได้ดีกว่าพวกที่เก็บรักษาในระดับความชื้นสัมพัทธ์ 90-95 เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งยังทำให้การสูญเสียน้ำหนักน้อยลง และยังเก็บรักษาความกรอบ ความแน่น และมีคุณภาพโดยทั่วไปอยู่ดี ยังพบว่าอุณหภูมิที่เหมาะสมที่สุดในการเก็บรักษา คือ 0 - 1 องศาเซลเซียส และการเก็บรักษาไว้ในบรรยากาศที่มี O_2 1 เปอร์เซ็นต์ และ CO_2 5 เปอร์เซ็นต์จะให้ผลดีที่สุด

Pantastico (1975) กล่าวว่า chilling injury เป็นปัญหาใหญ่ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวของผลผลิต เพราะทำให้โอกาสในการเก็บรักษาพืชผลที่อุณหภูมิต่างๆหมดไปแทนที่จะยืดอายุพืชผลออกไปอีก การเสียหายแบบนี้แตกต่างจากการถูกทำลายเนื่องจากความเยือกแข็งคือ จะเกิดอุณหภูมิต่ำแต่สูงกว่าจุดเยือกแข็งของเนื้อเยื่อ และการเก็บรักษาผลผลิตโดยใช้การดัดแปลงบรรยากาศ (Modified atmosphere : MA) สามารถใช้ได้ผลกับผักและผลไม้หลายชนิด ซึ่งเป็นการเก็บรักษาในสภาพที่การลดปริมาณ O_2 และเพิ่มปริมาณ $\mathbf{CO}_2$ ซึ่งอาจจะทำให้ผักและผลไม้บางชนิดมีอายุการเก็บรักษาสั้นลงกว่าเดิม อย่างไรก็ตามมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก็บรักษา 49 วันมีการเกิดเอทธิลีน 1.67-4.15 ppm และผลที่มีอายุน้อยกว่ามีการเกิดเอทธิลีนมากกว่าผลที่แก่กว่า และหลังการเก็บรักษา 42 วันคุณภาพการรับประทานยังเป็นที่ยอมรับได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. ต้นผักบุ้งจีน
2. ก๊าซ CO₂ และ O₂
3. ICE GEL
4. กล่องโฟมเก็บความเย็นขนาด (กxยxส) 45x60x30 เซนติเมตร
5. ถุงพลาสติก polyethylene (PE)
6. สารดูดซับเอทิลีน (ethylene absorbent)
7. สารดูดความชื้น (moisture absorbent)
8. ตู้ควบคุมอุณหภูมิ
9. เครื่องผนึกสุญญากาศ (vacuum sealer)
10. แผ่นเทียบสีมาตรฐานของ Royal Horticultural Society (R.H.S.)
11. เครื่องชั่งแบบดิจิตอล ทศนิยม 2 ตำแหน่ง
12. เครื่องแก้ว เช่น บีกเกอร์, flask, test tube
13. อุปกรณ์อื่น ๆ เช่น สมุด, ดินสอ, ปากกา, กล้องถ่ายภาพ

วิธีการทดลอง

1. การเตรียมผักบุ้งจีน จัดหาแปลงปลูกผักที่มีการจัดการในการผลิตที่ดี เมื่อผักดังกล่าวได้อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ก็เก็บเกี่ยวผักดังกล่าวมาผ่าชั้นตอนการคัด การตัดแต่งโดยตัดรากออก เพื่อบรรจุลงในวิธีการที่กำหนด

2. เมื่อบรรจุผักสดดังกล่าวลงในถุงพลาสติกตามวิธีการที่กำหนด ก็นำเอาผักสดมาบรรจุลงในกล่องโฟมขนาด (กxยxส) 45x60x30 เซนติเมตร ภายในกล่องโฟมบรรจุ ICE GELL ตามวิธีที่กำหนด แล้วปิดปากกล่องให้สนิท ผนึกปากกล่องด้วยแถบกา

3. นำกล่องโฟมวางไว้ในห้องที่มีอุณหภูมิปกติตามเวลาที่กำหนด แล้วจึงเปิดปากกล่องโฟมออก นำผลผลิตมาตรวจสอบคุณภาพต่างๆที่กำหนดในวิธีการทดลอง

วางแผนการทดลองแบบ 5x5 factorial in completely randomized design ประกอบด้วย 25 treatment combinations แต่ละ treatment มี 3 ซ้ำ (replication) บันทึกผลการทดลองทุกๆ 12 ชั่วโมง หลังการทดลอง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัย A คือ ปริมาณ ICE GELL ที่ใช้ มี 5 ระดับ คือ

- a_1 = ปริมาณ ICE GELL จำนวน 1 ถุง / กล่อง
 a_2 = ปริมาณ ICE GELL จำนวน 2 ถุง / กล่อง
 a_3 = ปริมาณ ICE GELL จำนวน 3 ถุง / กล่อง
 a_4 = ปริมาณ ICE GELL จำนวน 4 ถุง / กล่อง
 a_5 = ปริมาณ ICE GELL จำนวน 5 ถุง / กล่อง

ปัจจัย B คือ ปริมาณก๊าซ $CO_2 : O_2$ มี 5 ระดับ คือ

- b_1 $CO_2 : O_2$ = 0 : 0 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว (PSI)
 b_2 $CO_2 : O_2$ = 0 : 5 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว (PSI)
 b_3 $CO_2 : O_2$ = 0 : 10 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว (PSI)
 b_4 $CO_2 : O_2$ = 2 : 5 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว (PSI)
 b_5 $CO_2 : O_2$ = 2 : 10 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว (PSI)

ข้อมูลที่ศึกษา

- เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด
- การเปลี่ยนแปลงสีใบของผักบั้งจีน
- ลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีน
- คุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีน
- ความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร

การศึกษาข้อมูล

- เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด

หาเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด โดยชั่งผักบั้งจีนทุกครั้งที่ทำการวิเคราะห์และนำมาคำนวณดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด} = \frac{\text{นน.สดก่อนการเก็บรักษา} - \text{นน.สดหลังการเก็บรักษา}}{\text{น้ำหนักสดก่อนการเก็บรักษา}} \times 100$$

2. สีใบ

โดยการเปรียบเทียบสีใบของผักบุงจีนโดยใช้แผ่นเทียบสีมาตรฐานของ Royal Horticultural Society (R.H.S.)

3. คุณภาพของกลิ่น ทุกๆ 12 ชั่วโมงหลังการเก็บรักษานำผักบุงจีนมาตรวจสอบคุณภาพกลิ่นด้วยวิธีการดมโดยใช้ผู้ตรวจสอบ 3 คน แบ่งคะแนนเป็น 4 ระดับคือ

ระดับคะแนน 5 คือ กลิ่นผักบุงจีนดีมากเช่นเดียวกับผักบุงจีนสด

ระดับคะแนน 3 คือ กลิ่นผักบุงจีนผิดปกติเล็กน้อย ยังเป็นที่ยอมรับได้

ระดับคะแนน 1 คือ กลิ่นผักบุงจีนผิดปกติมาก เกิดกลิ่นหมัก

ระดับคะแนน 0 คือ กลิ่นผักบุงจีนผิดปกติมากที่สุดเกิดกลิ่นเน่าเหม็น ไม่เป็นที่ยอมรับ

4. ลักษณะการเน่าเสียของผักบุงจีน ทุกๆ 12 ชั่วโมงหลังการเก็บรักษานำผักบุงจีนมาตรวจสอบ แบ่งคะแนนเป็น 5 ระดับคือ

ระดับ 9 คะแนน คือ ผักบุงจีนอยู่ในสภาพคล้ายกับเพิ่งเก็บเกี่ยวมาจากแปลง

ระดับ 7 คะแนน คือ ผักบุงจีนอยู่ในสภาพดี ความเขียวและความสดของใบลดลงเล็กน้อย

ระดับ 5 คะแนน คือ ผักบุงจีนพบอาการใบเป็นจุด ใบเริ่มจ้ำน้ำและปลายใบมีสีเหลืองเล็กน้อย

ระดับ 3 คะแนน คือ ผักบุงจีนพบอาการเน่าประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ ปลายใบมีสีเหลืองมาก

ระดับ 0 คะแนน คือ ผักบุงจีนพบอาการเน่ามากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ใบมีสีเหลืองเกือบทั้งหมด

5. ความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร ทุกๆ 12 ชั่วโมงหลังการเก็บรักษานำผักบุงจีนมาตรวจสอบ แบ่งคะแนนเป็น 5 ระดับคือ

ระดับ 5 คะแนน คือ ดีมาก ผักบุงจีนอยู่ในสภาพคล้ายกับเพิ่งเก็บเกี่ยวมาจากแปลง

ระดับ 4 คะแนน คือ ดี ผักบุงจีนยังคงมีความสด โดยที่ความกรอบของลำต้นลดลงเล็กน้อย

ระดับ 3 คะแนน คือ พอใช้ ผักบุงจีนมีความสดลดลง โดยที่ความกรอบของลำต้นลดลงมาก

ระดับ 2 คะแนน คือ เริ่มไม่เป็นที่ยอมรับ ผักบุงจีนเริ่มมีอาการเหี่ยวที่ใบ

ระดับ 1 คะแนน คือ ไม่เป็นที่ยอมรับ ผักบุงจีนมีสีเหลืองที่ใบ มีอาการเน่า ไม่เหมาะสำหรับรับประทาน

การวิเคราะห์ผลทางสถิติ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ตาราง Analysis of Variance (ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธี Duncan's New Multiple Range Test (DNMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาในการทดลอง

เริ่มทดลอง

วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

สิ้นสุดการทดลอง

วันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

สถานที่ทำการทดลอง

ห้องปฏิบัติการวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดลอง

จากการศึกษาผลของปริมาณ ICE GEL และสัดส่วนก๊าซ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ ต่ออายุการเก็บรักษา ผักบั้งจีน ผลปรากฏว่า

1. เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบั้งจีนพบว่า ผักบั้งจีนมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดเพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 1) และเมื่อสิ้นสุดการทดลองผักบั้งจีนมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุดไม่เกิน 8.73 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 1) มีผลการทดลองดังนี้

ภายหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 1.51 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.86 0.79 0.73 0.62 0.61 0.58 0.57 0.56 0.55 0.54 0.53 0.52 0.49 0.49 0.48 0.46 0.46 0.44 0.38 0.37 0.36 0.35 และ 0.32 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI มีเปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 0.21 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 1, ภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.79 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.56 0.52 0.45 และ 0.44 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 2, ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.61 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.59 0.57 0.50 และ 0.49 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI (ตารางที่ 3, ภาพที่ 3)

ภายหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.73 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL

2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.67 0.63 0.59 0.59 0.58 0.57 0.53 0.53 0.52 0.51 0.50 0.49 0.49 0.49 0.48 0.48 0.43 0.43 0.43 0.41 0.40 0.39 และ 0.27 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 0.22 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 1, ภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.56 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.52 0.50 0.49 และ 0.40 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 2, ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.54 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.53 0.50 0.49 และ 0.43 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 3, ภาพที่ 3)

ภายหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 1.11 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL

4 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.90 0.87 0.86 0.85 0.74 0.72 0.69 0.67 0.66 0.65 0.64 0.64 0.64 0.63 0.63 0.62 0.53 0.52 0.51 0.49 0.47 และ 0.46 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนผักบุงจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 0.30 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / ก่ล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 1, ภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / ก่ล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.77 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / ก่ล่อง ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / ก่ล่อง ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / ก่ล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / ก่ล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.70 0.63 0.61 และ 0.58 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / ก่ล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 2, ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.77 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI

มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.73 0.62 0.62 และ 0.54 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 5$ PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 3, ภาพที่ 3)

ภายหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 5$ PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.87 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 5$ PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 5$ PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.77 0.76 0.75 0.73 0.72 0.71 0.70 0.70 0.68 0.68 0.67 0.67 0.67 0.65 0.64 0.63 0.56 0.55 0.55 0.47 0.45 0.45 และ 0.43 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับส่วนผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 2 : 5$ PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 0.42 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2 0 : 5$ PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 1, ภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.72 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL

3 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.65 0.62 0.61 และ 0.58 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 2, ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ $CO_2 : O_2$ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 0.68 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ได้แก่ $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI และ $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 0.66 0.64 0.62 และ 0.58 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ $CO_2 : O_2$: 5 PSI และ $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 3, ภาพที่ 3)

ภายหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 3.73 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 2.64 2.53 1.42 1.20 1.13 1.04 0.95 0.87 0.87 0.80 0.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

0.78 0.73 0.73 0.73 0.70 0.69 0.69 0.59 0.54 0.44 0.43 และ 0.4 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 0.41 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 1, ภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 2.00 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.16 0.81 0.72 และ 0.48 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 2, ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 1.25 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 1.23 1.02 0.87 และ 0.81 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 3, ภาพที่ 3)

ภายหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุด คือ 8.73 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI

ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด คือ 3.22 1.91 1.81 1.69 1.44 1.41 1.32 1.24 1.23 1.16 1.11 1.10 1.09 1.04 1.02 1.00 0.93 0.91 0.91 0.89 0.89 0.89 และ 0.85 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด น้อยที่สุดคือ 0.63 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 1, ภาพที่ 1)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสดสูงสุด คือ 3.31 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสด คือ 1.33 1.06 1.06 และ 0.91 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติ กับทุกวิธีการ (ตารางที่ 2, ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสดสูงสุด คือ 2.52 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา ได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสด คือ 1.52 1.32 1.23 และ 1.08 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ และ จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย น้ำหนักสดของผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 3, ภาพที่ 3)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

treatment combination	การสูญเสียน้ำหนักสด (เปอร์เซ็นต์) หลังการเก็บรักษา					
	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ B ₁	0.49d-i "	0.48d-f "	0.64de "	0.70bc "	2.64b "	1.81cd "
A ₁ B ₂	0.44e-i	0.59b-d	0.63e	0.87a	0.73d-h	1.41c-f
A ₁ B ₃	0.58c-e	0.53c-e	0.67c-e	0.67bc	0.54g-h	1.04 c-f
A ₁ B ₄	0.36gh	0.43ef	0.64d-e	0.67bc	0.87d-h	1.23 c-f
A ₁ B ₅	0.32ij	0.43ef	0.47f	0.68bc	1.04c-f	1.16 c-f
A ₂ B ₁	0.35h-j	0.48d-f	0.64de	0.65b-d	0.78d-h	0.85ef
A ₂ B ₂	0.55de	0.53c-e	0.30g	0.70bc	0.80d-h	1.00d-f
A ₂ B ₃	0.73bc	0.27g	0.63e	0.68bc	0.73d-h	0.89ef
A ₂ B ₄	0.57de	0.22g	0.72cd	0.42g	0.59f-h	0.91ef
A ₂ B ₅	0.62cd	0.52c-e	0.63e	0.45g	0.69e-h	0.91ef
A ₃ B ₁	1.51a	0.58cd	0.87b	0.55d-f	0.95d-g	1.09c-f
A ₃ B ₂	0.49d-i	0.50c-f	0.53f	0.45fg	0.87d-h	0.89ef
A ₃ B ₃	0.61cd	0.49d-f	0.85b	0.71bc	0.73d-h	1.09c-f
A ₃ B ₄	0.86b	0.51c-f	0.74c	0.72bc	0.69e-h	1.32ef
A ₃ B ₅	0.46d-i	0.43ef	0.49f	0.63cd	0.79d-h	0.93ef
A ₄ B ₁	0.37f-i	0.49d-f	0.46f	0.73bc	0.44h	0.63f
A ₄ B ₂	0.52d-h	0.59b-d	0.69c-e	0.43g	0.43h	1.11c-f
A ₄ B ₃	0.38f-i	0.73a	0.66c-e	0.64cd	0.41h	1.24c-f
A ₄ B ₄	0.79b	0.40ef	1.11a	0.75bc	0.41h	1.44c-f
A ₄ B ₅	0.54d-f	0.39f	0.90b	0.55d-f	0.70e-h	0.89ef
A ₅ B ₁	0.21j	0.41ef	0.51f	0.56de	1.42c	3.22b
A ₅ B ₂	0.48d-i	0.49d-f	0.52f	0.47e-g	1.20cd	1.02d-f
A ₅ B ₃	0.56de	0.63a-c	0.86b	0.67bc	3.74a	1.91c
A ₅ B ₄	0.46d-i	0.57cd	0.65de	0.77b	2.53b	1.69c-e
A ₅ B ₅	0.53d-g	0.70ab	0.62e	0.76b	1.13c-e	8.73a

1/ ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

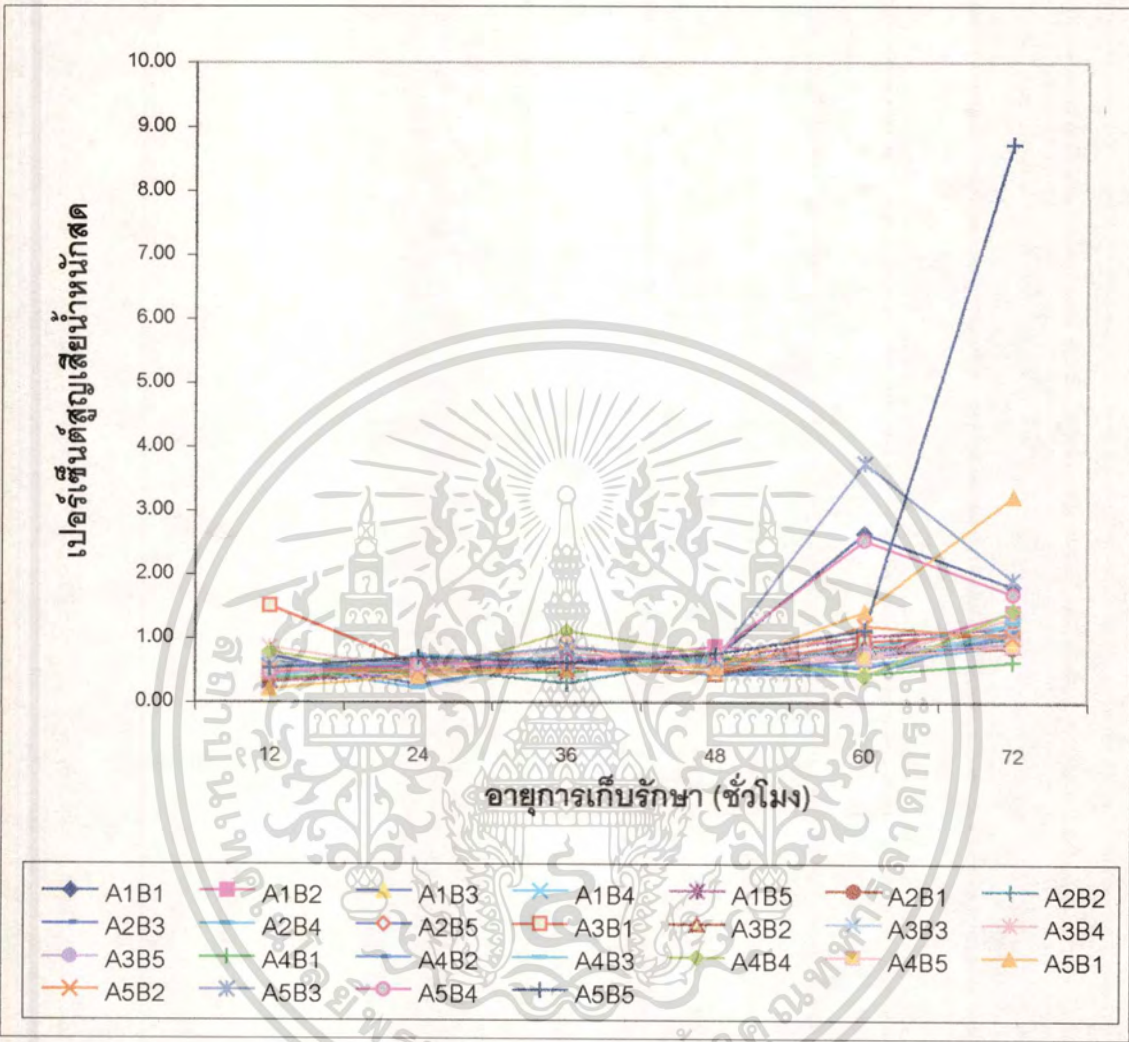
ปริมาณ ICE GEL (ถุง / กล่อง)	การสูญเสียน้ำหนักสด (เปอร์เซ็นต์) หลังการเก็บรักษา					
	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ (1 ถุง / กล่อง)	0.44c ^{1'}	0.49b ^{1'}	0.61cd ^{1'}	0.72a ^{1'}	1.16b ^{1'}	1.33b ^{1'}
A ₂ (2 ถุง / กล่อง)	0.56b	0.40c	0.85d	0.58c	0.72c	0.91c
A ₃ (3 ถุง / กล่อง)	0.79a	0.50b	0.70b	0.61bd	0.81c	1.06bc
A ₄ (4 ถุง / กล่อง)	0.52b	0.52b	0.76a	0.62bc	0.48d	1.06bc
A ₅ (5 ถุง / กล่อง)	0.45c	0.56a	0.63c	0.65b	2.00a	3.31a

^{1'} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

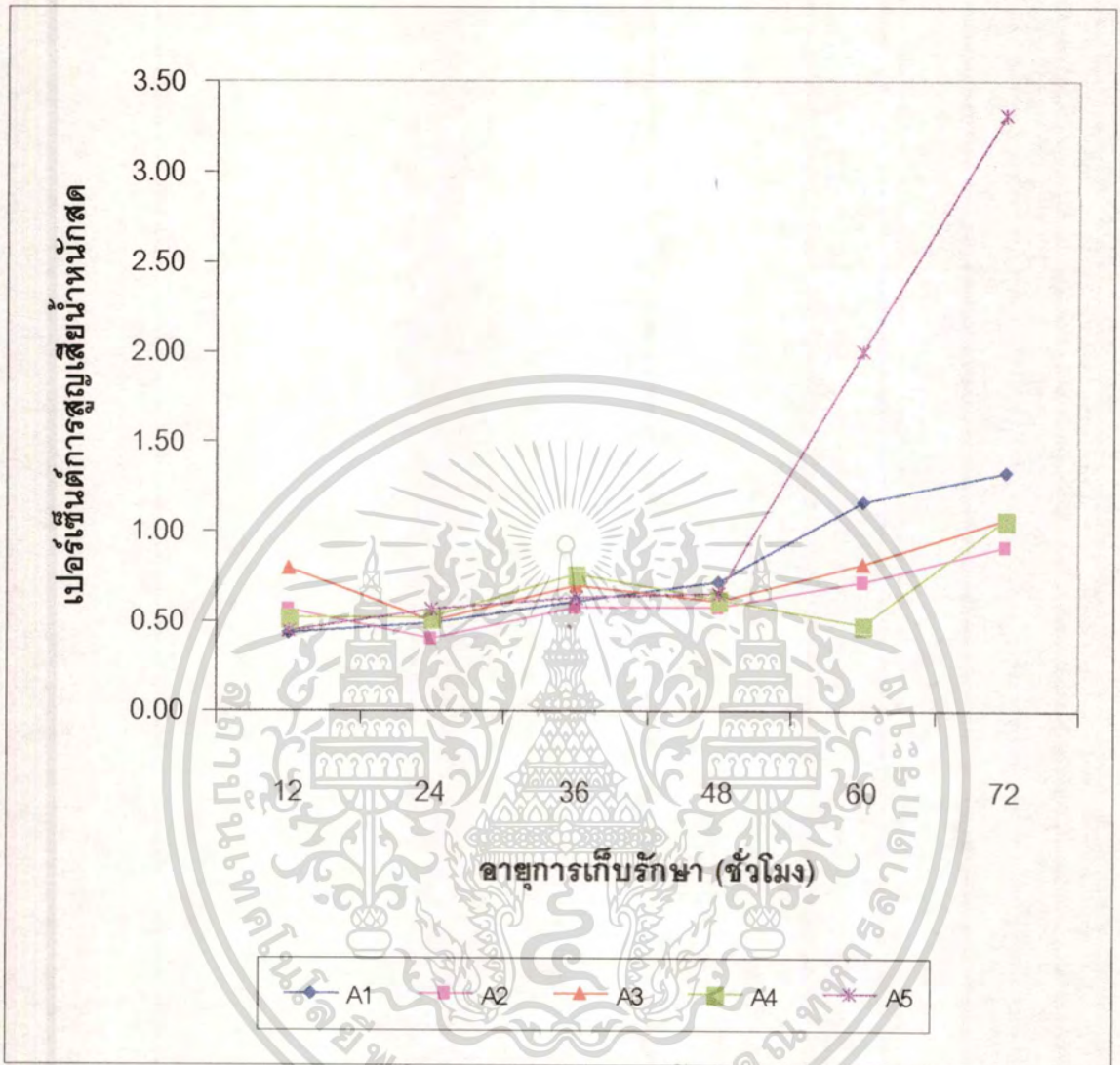
สัดส่วนก๊าซ (CO ₂ : O ₂ PSI)	การสูญเสียน้ำหนักสด (เปอร์เซ็นต์) หลังการเก็บรักษา					
	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
B ₁ (CO ₂ : O ₂ =0:0)	0.59a ^{1'}	0.49a ^{1'}	0.62c ^{1'}	0.64ab ^{1'}	1.25a ^{1'}	1.52 ^{1'}
B ₂ (CO ₂ : O ₂ =0:5)	0.50b	0.54a	0.54d	0.58c	0.81c	1.08
B ₃ (CO ₂ : O ₂ =0:10)	0.57a	0.53a	0.73b	0.68a	1.23a	1.23
B ₄ (CO ₂ : O ₂ =2:5)	0.61a	0.43b	0.77a	0.66a	1.02b	1.32
B ₅ (CO ₂ : O ₂ =2:10)	0.49b	0.50a	0.62c	0.62bc	0.87bc	2.52

^{1'} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

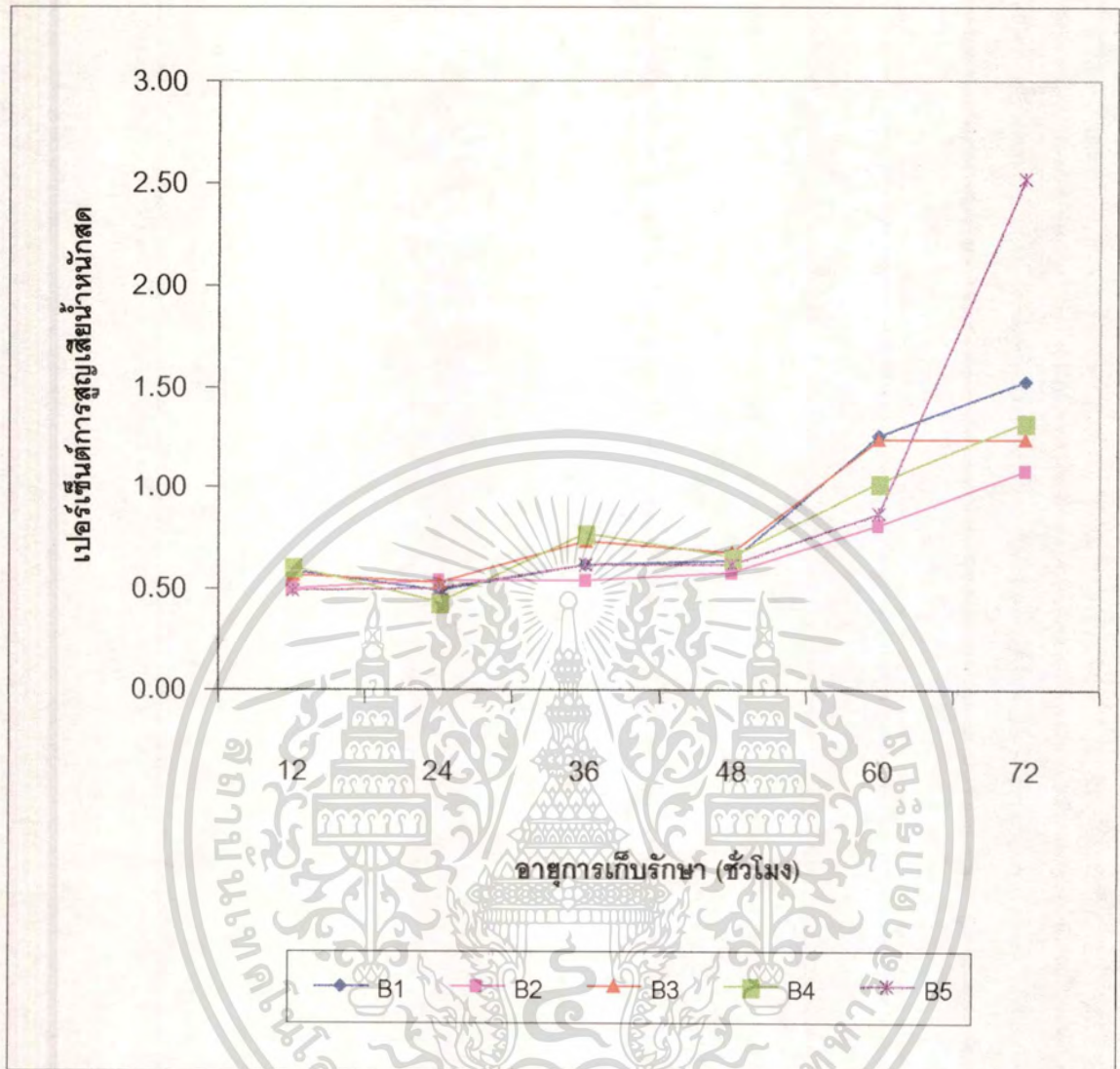
ภาพที่ 1 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของมิถุน้ำเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำในพืชของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 แสดงเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. คุณภาพของกลิ่นผักบั้งจีน

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบั้งจีนพบว่า ผักบั้งจีนมีคะแนนคุณภาพกลิ่นลดลงตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 4) และเมื่อสิ้นสุดการทดลองผักบั้งจีนคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุดไม่เกิน 3.00 คะแนน (ตารางที่ 4) มีผลการทดลองดังนี้

ภายหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับทุกวิธีการมีคุณภาพกลิ่นไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับผักบั้งจีนก่อนการเก็บรักษา ซึ่งมีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 5.00 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4, ภาพที่ 4)

ภายหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับทุกวิธีการมีคุณภาพกลิ่นไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับผักบั้งจีนก่อนการเก็บรักษา ซึ่งมีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 5.00 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 4, ภาพที่ 4)

ภายหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.75 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL

1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 4.5 4.5 4.5 4.5 4.5 4.5 4.5 4.5 4.5 4.5 4.25 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 3.75 3.42 และ 2.82 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นน้อยที่สุดคือ 2.82 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 4, ภาพที่ 4)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง คะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.5 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง และ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 4.45 4.13 3.76 และ 3.71 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 5, ภาพที่ 5)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.3 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 4.25 4.25 3.91 และ 3.85 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI (ตารางที่ 6, ภาพที่ 6)

ภายหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.5 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI

ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 4.35 4.25 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 3.08 3.08 3.00 3.00 3.00 2.92 2.75 และ 2.67 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นน้อยที่สุดคือ 2.5 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 4, ภาพที่ 4)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง คะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.2 คะแนน รองลงมาได้แก่ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 3.87 3.70 3.68 และ 2.97 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 5, ภาพที่ 5)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.07 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 3.09 3.58 3.55 และ 3.32 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนน

คุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 6, ภาพที่ 6)

ภายหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 4.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 3.50 3.50 3.00 3.00 2.97 2.82 2.75 2.73 2.73 2.60 2.38 2.25 2.25 2.25 2.25 และ 2.25 คะแนน ตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นน้อยที่สุดคือ 2.03 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 4, ภาพที่ 4)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง คะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 3.8 คะแนน รองลงมาได้แก่

ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง และ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 3.44 2.81 2.64 และ 2.40 คะแนน ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักนึ่งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 5, ภาพที่ 5)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ $CO_2 : O_2$ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักนึ่งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับ $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 3.45 คะแนน รองลงมาได้แก่ $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI และ $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 3.20 2.95 2.91 และ 2.60 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักนึ่งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 6, ภาพที่ 6)

ภายหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักนึ่งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 3.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $CO_2 : O_2$ 0 : 5 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 2.75 2.75 2.75 2.75 2.75 2.75 2.75 2.75 2.73 2.73 2.60 2.50 2.50 2.25 1.00 1.00 1.00 0.75 0.67 0.67 0.67 และ 0.67 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักนึ่งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1

ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนน คุณภาพกลิ่นน้อยที่สุดคือ 0.50 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI (ตารางที่ 4, ภาพที่ 4)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ คะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 2.75 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 2.45 2.40 1.87 และ 0.63 คะแนน ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 5, ภาพที่ 5)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่นสูงสุด คือ 2.4 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนคุณภาพกลิ่น คือ 2.35 2.23 1.88 และ 1.23 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 6, ภาพที่ 6)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

treatment combination	คุณภาพกลิ่นของผักนึ่งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ B ₁	5.00a ¹	5.00a ¹	5.00a ¹	4.00cd ¹	3.00cd ¹	2.25fg ¹	0.50e ¹
A ₁ B ₂	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	2.67ef	3.00c	0.67de
A ₁ B ₃	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	3.08c	2.25fg	0.67de
A ₁ B ₄	5.00a	5.00a	5.00a	2.82f	3.08c	2.25fg	0.67de
A ₁ B ₅	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	3.00cd	2.25fg	0.67de
A ₂ B ₁	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	4.00b	3.00c	2.75ab
A ₂ B ₂	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	4.00b	2.75c-e	2.60b
A ₂ B ₃	5.00a	5.00a	5.00a	2.82f	3.00cd	2.97cd	1.00d
A ₂ B ₄	5.00a	5.00a	5.00a	3.75d	4.50a	2.25fg	0.75de
A ₂ B ₅	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	2.92c-e	2.25fg	2.25c
A ₃ B ₁	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	4.00a	3.00a
A ₃ B ₂	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	4.00b	4.00a	3.00a
A ₃ B ₃	5.00a	5.00a	5.00a	3.42e	2.50f	2.82cd	2.50bc
A ₃ B ₄	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	4.00a	2.50bc
A ₃ B ₅	5.00a	5.00a	5.00a	4.25bc	4.00b	2.38e-g	2.73ab
A ₄ B ₁	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	2.75d-f	4.00a	3.00a
A ₄ B ₂	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.35a	3.50b	2.73ab
A ₄ B ₃	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	4.00a	1.00d
A ₄ B ₄	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.25ab	4.00a	2.75ab
A ₄ B ₅	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	3.50b	2.75ab
A ₅ B ₁	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	2.73c-e	2.75ab
A ₅ B ₂	5.00a	5.00a	5.00a	4.75a	4.50a	4.00a	2.75ab
A ₅ B ₃	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	2.73c-e	1.00d
A ₅ B ₄	5.00a	5.00a	5.00a	4.00cd	4.50a	2.03g	2.75ab
A ₅ B ₅	5.00a	5.00a	5.00a	4.50ab	4.00b	2.60d-f	2.75ab

¹ ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

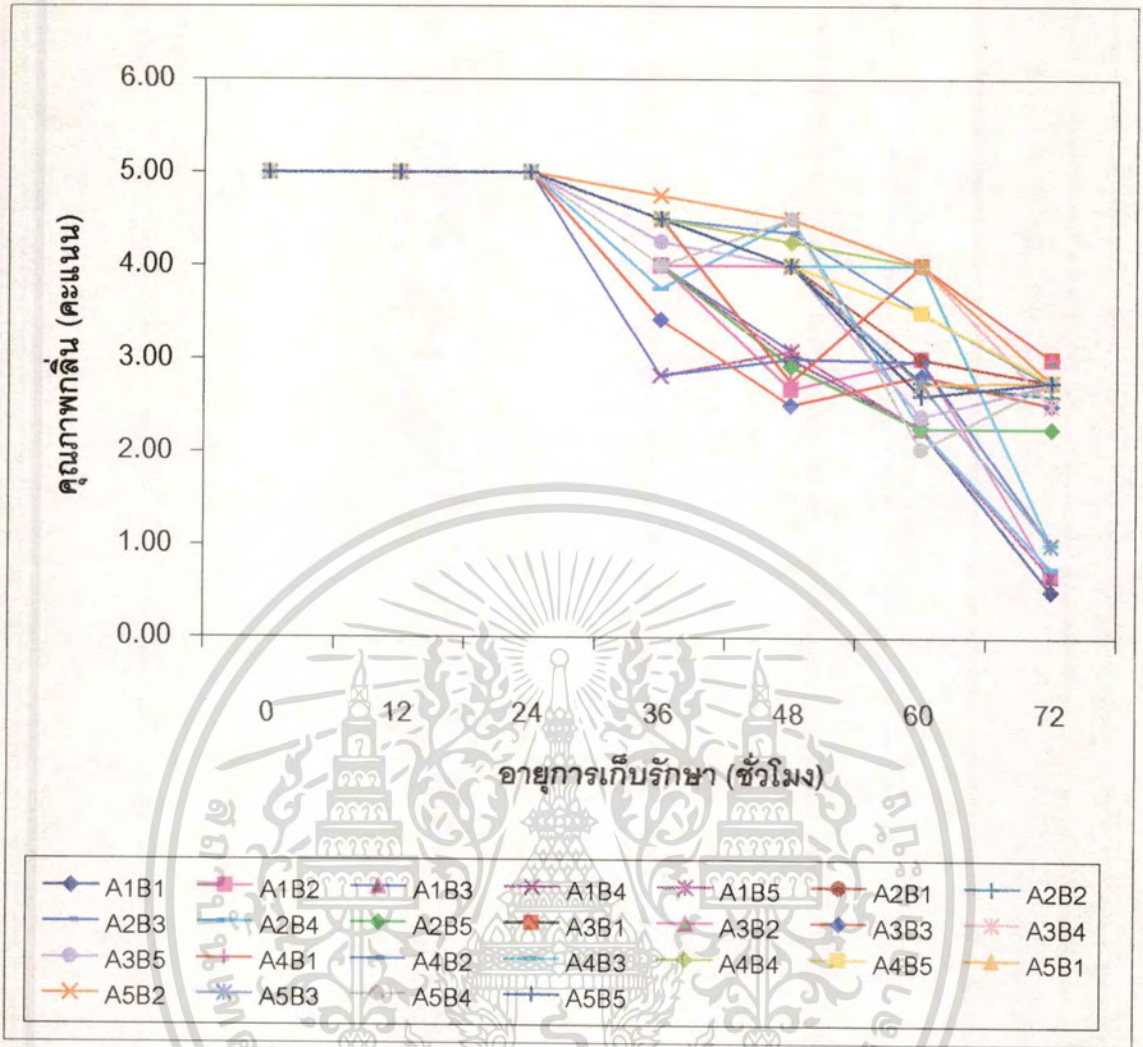
ปริมาณ ICE GEL (ถุง / กถ่อง)	คุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ (1 ถุง / กถ่อง)	5.00a ¹⁾	5.00a ¹⁾	5.00a ¹⁾	3.76c ¹⁾	2.97a ¹⁾	2.40e ¹⁾	0.63d ¹⁾
A ₂ (2 ถุง / กถ่อง)	5.00a	5.00a	5.00a	3.71c	3.68c	2.64d	1.87c
A ₃ (3 ถุง / กถ่อง)	5.00a	5.00a	5.00a	4.13b	3.70c	3.44b	2.75a
A ₄ (4 ถุง / กถ่อง)	5.00a	5.00a	5.00a	4.50a	3.87b	3.80a	2.45b
A ₅ (5 ถุง / กถ่อง)	5.00a	5.00a	5.00a	4.45a	4.20a	2.82c	2.40b

¹⁾ ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

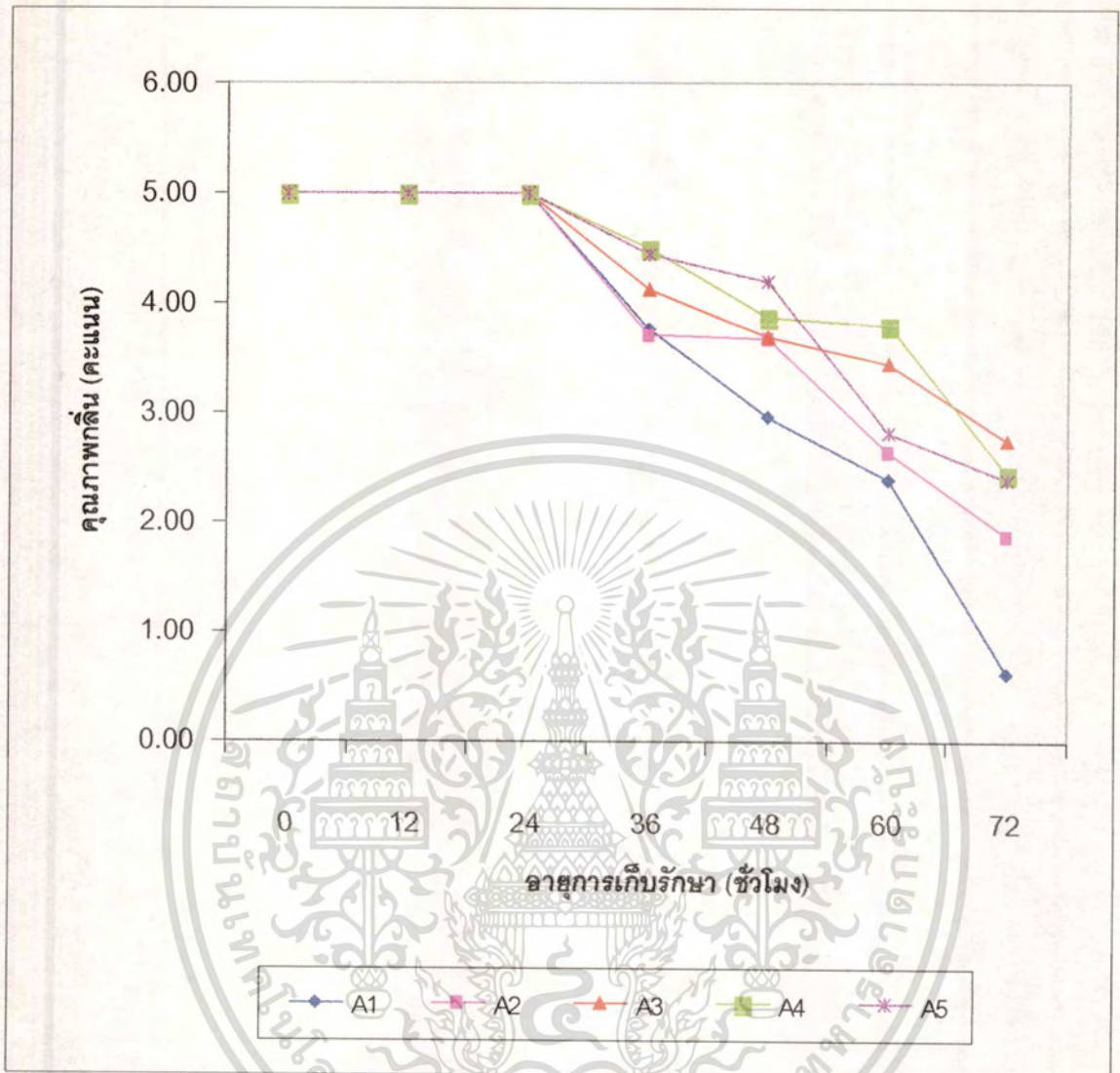
สัดส่วนก๊าซ (CO ₂ : O ₂ PSI)	คุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
B ₁ (CO ₂ : O ₂ =0:0)	5.00a ¹⁾	5.00a ¹⁾	5.00a ¹⁾	4.30a ¹⁾	3.55c ¹⁾	3.20b ¹⁾	2.40a ¹⁾
B ₂ (CO ₂ : O ₂ =0:5)	5.00a	5.00a	5.00a	4.25a	3.90b	3.45a	2.35ab
B ₃ (CO ₂ : O ₂ =0:10)	5.00a	5.00a	5.00a	3.85b	3.32d	2.95c	1.23d
B ₄ (CO ₂ : O ₂ =2:5)	5.00a	5.00a	5.00a	3.91b	4.07a	2.91c	1.88c
B ₅ (CO ₂ : O ₂ =2:10)	5.00a	5.00a	5.00a	4.25a	3.58c	2.60d	2.23b

¹⁾ ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

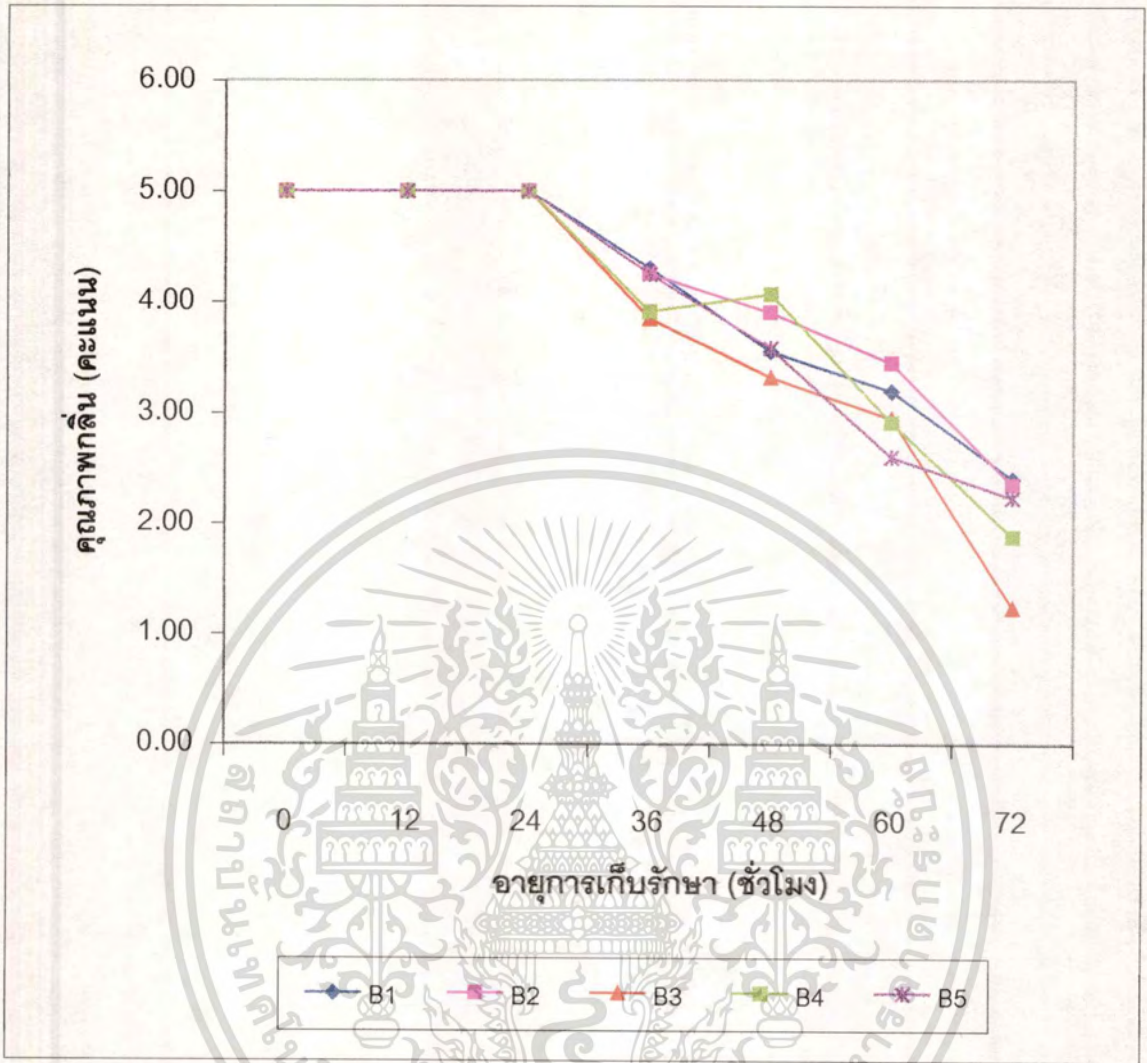
ภาพที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลั่นของผักนึ่งเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลืนของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบั้งจีนพบว่า ผักบั้งจีนมีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารลดลงตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 7) และเมื่อสิ้นสุดการทดลองผักบั้งจีนคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุดไม่เกิน 3.00 คะแนน (ตารางที่ 7) มีผลการทดลองดังนี้

ภายหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 5.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.92 4.83 4.75 4.67 4.67 4.50 4.50 4.50 4.42 4.42 4.42 4.33 4.33 4.33 4.33 4.33 4.33 4.25 4.25 4.25 และ 4.17 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 4.08 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 7, ภาพที่ 7)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ

4.73 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.72 4.37 4.3 และ 4.22 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 8, ภาพที่ 8)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ $CO_2 : O_2$ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ $CO_2 : O_2 0 : 0$ PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 4.58 คะแนน รองลงมาได้แก่ $CO_2 : O_2 2 : 5$ PSI $CO_2 : O_2 2 : 10$ PSI $CO_2 : O_2 0 : 5$ PSI และ $CO_2 : O_2 0 : 10$ PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.52 4.48 4.47 และ 4.28 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ $CO_2 : O_2 0 : 10$ PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 9, ภาพที่ 9)

ภายหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 0$ PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 5.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 10$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 0$ PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 2 : 5$ PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + $CO_2 : O_2 0 : 5$ PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบ

อาหาร คือ 4.92 4.83 4.75 4.75 4.67 4.67 4.58 4.50 4.50 4.42 4.42 4.33 4.33 4.33 4.25 4.25 4.25 4.17 และ 4.17 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 4.08 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 7, ภาพที่ 7)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 4.72 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.70 4.30 4.22 และ 4.2 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 8, ภาพที่ 8)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 4.50 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.47 4.45 4.42 และ 4.30 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 9, ภาพที่ 9)

ภายหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 4.68 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI

ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.50 4.50 4.42 4.25 4.25 4.08 4.08 4.08 3.67 3.67 3.58 3.42 3.17 3.17 3.17 3.08 3.00 2.50 2.50 2.50 และ 2.00 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 1.83 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 7, ภาพที่ 7)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 4.27 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 4.23 3.13 2.78 และ 2.60 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 8, ภาพที่ 8)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษา ร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 3.57 คะแนน รองลงมาได้แก่ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI และ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 3.55 3.53 3.44 และ 2.93 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 9, ภาพที่ 9)

ภายหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 4.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 3.42 3.42 3.42 3.33 3.33 3.25 3.25 3.25 3.17 3.17 3.08 3.00 3.00 3.00 3.00 2.92 2.83 2.83 2.75 2.75 2.75 และ 1.92 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 1.00 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบ่งจิ้นที่เก็บ

รักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 7, ภาพที่ 7)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 3.60 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 3.03 3.02 2.82 และ 2.70 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 8, ภาพที่ 8)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 3.40 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 3.27 3.00 2.82 และ 2.68 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI (ตารางที่ 9, ภาพที่ 9)

ภายหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 3.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂

2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมา ประกอบอาหาร คือ 2.92 2.92 2.67 2.58 2.50 2.50 2.50 2.50 2.42 2.42 2.25 2.25 2.25 2.17 2.17 2.00 1.58 1.58 และ 1.50 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 1.33 คะแนน และจากการวิเคราะห์ ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีความแตกต่าง ทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 7, ภาพที่ 7)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 2.63 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมา ประกอบอาหาร คือ 2.47 2.35 2.18 และ 2.03 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 8, ภาพที่ 8)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 2.62 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 2.47 2.37 2.33 และ 1.88 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบ อาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 9, ภาพที่ 9)

ภายหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 3.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 2.92 2.92 2.67 2.58 2.50 2.50 2.50 2.50 2.42 2.42 2.25 2.25 2.25 2.17 2.17 2.00 1.58 1.58 และ 1.50 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 1.33 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 7, ภาพที่ 7)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 2.63 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมา

ประกอบอาหาร คือ 2.47 2.35 2.18 และ 2.03 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 8, ภาพที่ 8)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO_2 : O_2 เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ CO_2 : O_2 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุด คือ 2.62 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO_2 : O_2 0 : 10 PSI CO_2 : O_2 0 : 0 PSI CO_2 : O_2 2 : 5 PSI และ CO_2 : O_2 2 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร คือ 2.47 2.37 2.33 และ 1.88 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ CO_2 : O_2 2 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 9, ภาพที่ 9)

4. ลักษณะการเน่าเสียของผักบุงจิ้น

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบุงจิ้นพบว่า ผักบุงจิ้นมีคะแนนลักษณะการเน่าเสียลดลงตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 4) และเมื่อสิ้นสุดการทดลองผักบุงจิ้นคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุดไม่เกิน 7.92 คะแนน (ตารางที่ 4) มีผลการทดลองดังนี้

ภายหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับทุกวิธีการไม่พบการเน่าเสียลักษณะภายนอกของผักบุงจิ้นที่พบยังคงความสดเมื่อเปรียบเทียบกับผักบุงจิ้นก่อนการเก็บรักษา ซึ่งมีคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุด คือ 9.00 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบุงจิ้นไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 10, ภาพที่ 10)

ภายหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับทุกวิธีการไม่พบการเน่าเสียลักษณะภายนอกของผักบุงจิ้นที่พบยังคงความสดเมื่อเปรียบเทียบกับผักบุงจิ้นก่อนการเก็บรักษา ซึ่งมีคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุด คือ 9.00 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบุงจิ้นไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 10, ภาพที่ 10)

๑๒

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

treatment combination	ความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ B ₁	5.00a ¹	4.33a ¹	4.25a ¹	3.42c-f ¹	2.83b ¹	2.17cd ¹	2.17cd ¹
A ₁ B ₂	5.00a	4.25a	4.17a	3.58b-e	2.75b	2.67a-c	2.67a-c
A ₁ B ₃	5.00a	4.08a	4.08a	2.00g	2.75b	1.50ef	1.50ef
A ₁ B ₄	5.00a	4.33a	4.42a	1.83g	2.75b	1.58d-f	1.58d-f
A ₁ B ₅	5.00a	4.08a	4.08a	3.08ef	3.00b	2.25bc	2.25bc
A ₂ B ₁	5.00a	4.42a	4.33a	2.50fg	2.92b	2.17cd	2.17cd
A ₂ B ₂	5.00a	4.25a	4.25a	3.00ef	2.83b	2.00c-e	2.00c-e
A ₂ B ₃	5.00a	4.17a	4.08a	1.83g	3.00b	2.92ab	2.92ab
A ₂ B ₄	5.00a	4.33a	4.17a	2.50fg	3.25ab	2.50a-c	2.50a-c
A ₂ B ₅	5.00a	4.33a	4.25a	3.17d-f	3.17b	1.33f	1.33f
A ₃ B ₁	5.00a	4.42a	4.33a	3.17d-f	3.08b	2.58ac	2.58ac
A ₃ B ₂	5.00a	4.50a	4.50a	3.17d-f	3.00b	2.92ab	2.92ab
A ₃ B ₃	5.00a	4.25a	4.08a	2.50fg	1.00d	2.50a-c	2.50a-c
A ₃ B ₄	5.00a	4.33a	4.33a	3.67b-e	3.00b	3.00a	3.00a
A ₃ B ₅	5.00a	4.33a	4.25a	3.17d-f	3.42ab	1.33f	1.33f
A ₄ B ₁	5.00a	5.00a	5.00a	4.08ad	1.92c	2.42a-c	2.42a-c
A ₄ B ₂	5.00a	4.83a	4.83a	4.42ab	3.17b	2.50a-c	2.50a-c
A ₄ B ₃	5.00a	4.50a	4.50a	4.08a-d	3.25ab	3.00a	3.00a
A ₄ B ₄	5.00a	4.67a	4.67a	4.50ab	3.33ab	3.00a	3.00a
A ₄ B ₅	5.00a	4.67a	4.58a	4.08a-d	3.42ab	2.25bc	2.25bc
A ₅ B ₁	5.00a	4.75a	4.42a	4.50ab	3.33ab	2.50a-c	2.50a-c
A ₅ B ₂	5.00a	4.50a	4.75a	3.67b-e	3.25ab	3.00a	3.00a
A ₅ B ₃	5.00a	4.42a	4.75a	4.25a-c	3.42ab	2.42a-c	2.42a-c
A ₅ B ₄	5.00a	4.92a	4.67a	4.68a	4.00a	1.58d-f	1.58d-f
A ₅ B ₅	5.00a	5.00a	4.92a	4.25a-c	4.00a	2.25bc	2.25bc

¹ ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

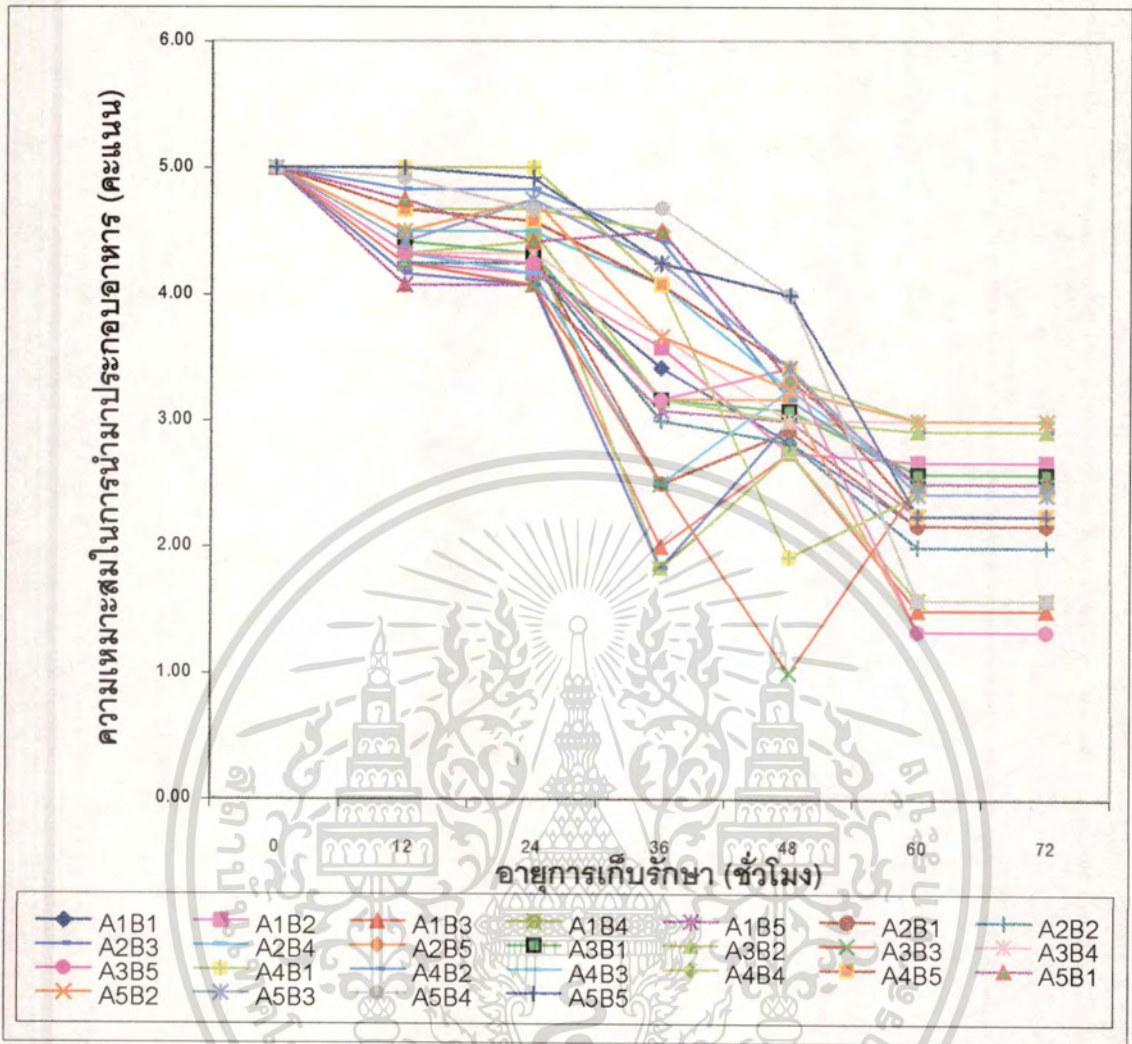
ปริมาณ ICE GEL (ถุง / กลัง)	ความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ (1 ถุง / กลัง)	5.00a ^{1/}	4.22b ^{1/}	4.20b ^{1/}	2.78bc ^{1/}	2.82b ^{1/}	2.03d ^{1/}	2.03d ^{1/}
A ₂ (2 ถุง / กลัง)	5.00a	4.30b	4.22b	2.60c	3.03b	2.18cd	2.18cd
A ₃ (3 ถุง / กลัง)	5.00a	4.37b	4.30b	3.13b	2.70b	2.47ab	2.47ab
A ₄ (4 ถุง / กลัง)	5.00a	4.73a	4.72a	4.23a	3.02b	2.63a	2.63a
A ₅ (5 ถุง / กลัง)	5.00a	4.72a	4.70a	4.27a	3.60a	2.35bc	2.35bc

^{1/} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

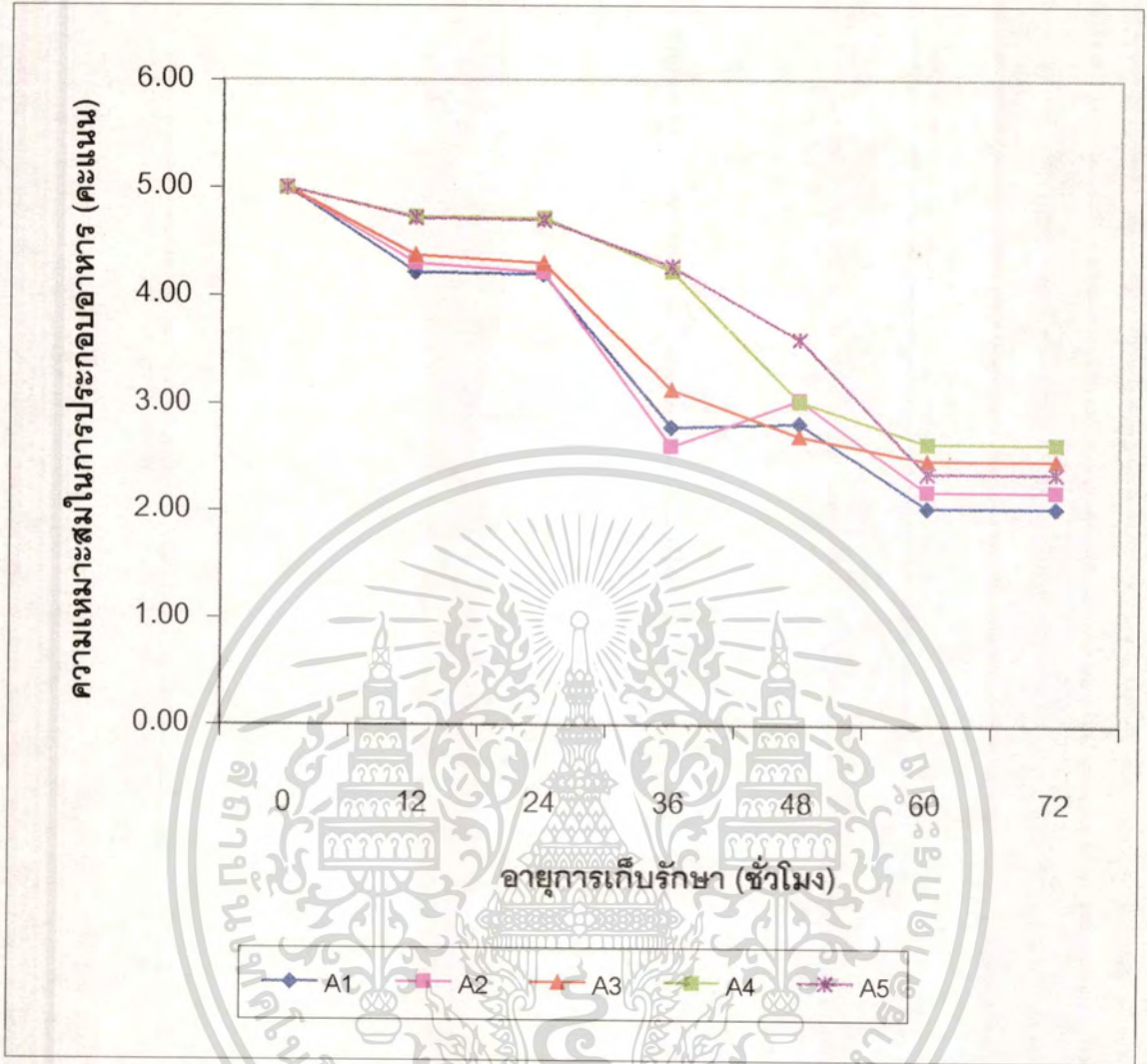
สัดส่วนก๊าซ (CO ₂ : O ₂ PSI)	คุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
B ₁ (CO ₂ : O ₂ = 0:0)	5.00a ^{1/}	4.58a ^{1/}	4.47a ^{1/}	3.53a ^{1/}	2.81c ^{1/}	2.37ab ^{1/}	2.37ab ^{1/}
B ₂ (CO ₂ : O ₂ = 0:5)	5.00a	4.47a	4.50a	3.57a	3.00bc	2.62a	2.62a
B ₃ (CO ₂ : O ₂ = 0:10)	5.00a	4.28b	4.30a	2.93b	2.68c	2.47ab	2.47ab
B ₄ (CO ₂ : O ₂ = 2:5)	5.00a	4.52a	4.45a	3.44a	3.27ab	2.33b	2.33b
B ₅ (CO ₂ : O ₂ = 2:10)	5.00a	4.48a	4.42a	3.55a	3.40a	1.88c	1.88c

^{1/} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

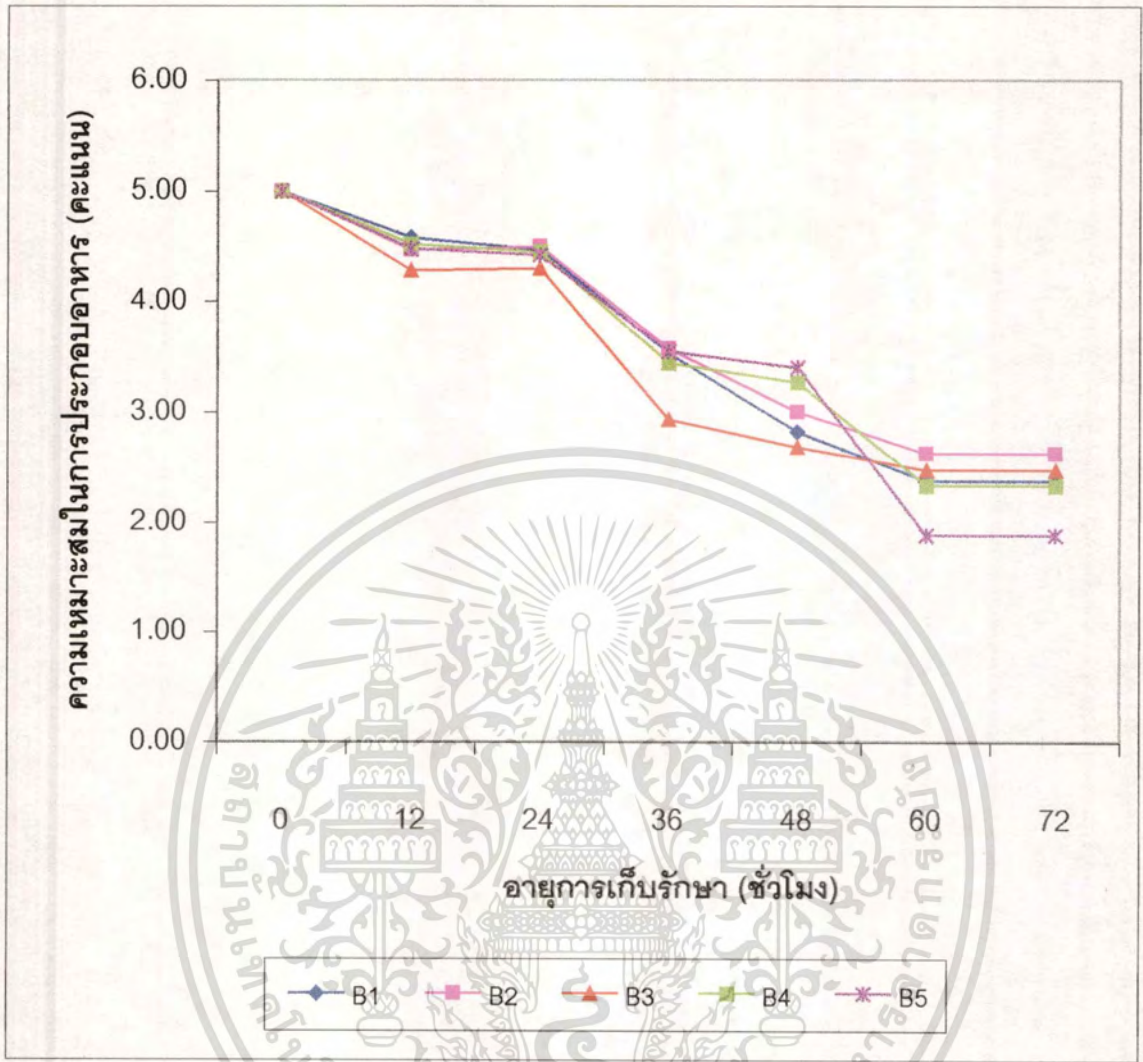
ภาพที่ 7 แสดงคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 แสดงคะแนนคุณภาพกลิ่นของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9 แสดงคะแนนคุณภาพพลิกันของผักบึงจั้นหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุด คือ 9.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.67 8.67 8.67 8.67 8.67 8.67 8.33 7.83 7.67 7.67 7.17 7.17 7.00 6.67 และ 6.67 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย น้อยที่สุดคือ 5.33 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 10, ภาพที่ 10)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง คะแนนลักษณะการเน่าเสีย สูงสุด คือ 9.00 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.67 8.03 7.80 และ 7.40 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 11, ภาพที่ 11)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษา ร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.63 คะแนน รองลงมาได้แก่ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI และ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.53 8.30 8.00 และ 7.43 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า คะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับ $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 (ตารางที่ 12, ภาพที่ 12)

ภายหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุด คือ 8.75 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 0 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.67 8.67 8.58 8.58 8.50 8.50 8.50 8.42 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 7.67 7.5 7.33 6.67 และ 5.55 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + $\text{CO}_2 : \text{O}_2$ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสียน้อยที่สุดคือ 5.33 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบ่งจิ้นที่เก็บรักษา

ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 10, ภาพที่ 10)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง คะแนนลักษณะการเน่าเสีย สูงสุด คือ 8.58 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.33 7.88 7.80 และ 7.50 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 11, ภาพที่ 11)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษา ร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.23 คะแนน รองลงมา ได้แก่ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสีย คือ 8.20 7.81 และ 7.61 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 10 (ตารางที่ 12, ภาพที่ 12)

ภายหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุด คือ 8.75 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL

2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนนลักษณะการนำเสีย คือ 8.67 8.67 8.58 8.58 8.50 8.50 8.50 8.42 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 8.33 7.67 7.50 7.33 6.67 และ 5.50 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการนำเสียน้อยที่สุดคือ 5.33 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการนำเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 10, ภาพที่ 10)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง คะแนนลักษณะการนำเสีย สูงสุด คือ 8.58 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง มีคะแนนลักษณะการนำเสีย คือ 8.33 7.88 7.80 และ 7.50 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการนำเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 11, ภาพที่ 11)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการนำเสีย คือ 8.23 คะแนน รองลงมาได้แก่ CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการนำเสีย คือ 8.20 7.81 และ 7.61 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการนำเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 2 : 10 (ตารางที่ 12, ภาพที่ 12)

ภายหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการนำเสียสูงสุด คือ 7.92 คะแนน รองลงมาได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ

ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการเนาเสีย คือ 7.83 7.75 7.67 7.67 7.67 7.58 7.50 7.25 6.00 6.00 5.33 5.33 4.92 4.83 4.67 4.50 3.67 3.25 2.33 2.08 และ 2.00 คะแนนตามลำดับ ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการเนาเสียน้อยที่สุดคือ 1.17 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเนาเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 10, ภาพที่ 10)

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง คะแนนลักษณะการเนาเสีย สูงสุด คือ 7.28 คะแนน รองลงมา ได้แก่ ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กลัง ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กลัง มีคะแนนลักษณะการเนาเสีย คือ 7.12 6.17 4.48 และ 1.75 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเนาเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กลัง และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กลัง มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 11, ภาพที่ 11)

เมื่อพิจารณาปัจจัยสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ เพียงอย่างเดียว ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับ CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีคะแนนลักษณะการเนาเสีย คือ 6.08 คะแนน รองลงมา ได้แก่ CO₂ : O₂

0 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีคะแนนลักษณะการเนาเสีย คือ 5.85 5.40 5.23 และ 4.20 คะแนนตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเนาเสียของผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับ CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีความแตกต่างทางสถิติกับทุกวิธีการ (ตารางที่ 12, ภาพที่ 12)

5. ลักษณะสีของผักบั้งจีน

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบั้งจีนทุกๆ วิธีการพบว่าเมื่อเริ่มต้นการทดลองผักบั้งจีนมีลักษณะสีใบเป็นสีเขียวซึ่งอยู่ในกลุ่ม GG137A – C และหลังการเก็บรักษาผักบั้งจีนมีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A – 153C ซึ่งมีผลการทดลองดังนี้

ภายหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง

ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาในทุกๆ วิธีการทดลองมีลักษณะสีใบเป็นสีเขียวซึ่งอยู่ในกลุ่ม GG137A - C (ตารางที่ 13)

ภายหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง

ปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงสีใบแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ ผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A – B ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการนำเสียของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60, 72 ชั่วโมง

treatment combination	แสดงการนำเสียของผักบุ้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ B ₁	9.00a ¹	9.00a ¹	9.00a ¹	9.00a ¹	8.33a-c ¹	8.33a-c ¹	1.17f ¹
A ₁ B ₂	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	7.67a-d	7.67a-d	1.17f
A ₁ B ₃	9.00a	9.00a	9.00a	5.33e	7.50b-d	7.50b-d	2.33ef
A ₁ B ₄	9.00a	9.00a	9.00a	6.67de	7.33cd	7.33cd	2.00ef
A ₁ B ₅	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	6.67d	6.67d	2.08ef
A ₂ B ₁	9.00a	9.00a	9.00a	7.83a-d	8.33a-c	8.33a-c	6.00ab
A ₂ B ₂	9.00a	9.00a	9.00a	7.67a-d	8.33a-c	8.33a-c	4.83b-d
A ₂ B ₃	9.00a	9.00a	9.00a	7.17b-d	8.33a-c	8.33a-c	3.67c-e
A ₂ B ₄	9.00a	9.00a	9.00a	6.67de	8.33a-c	8.33a-c	3.25de
A ₂ B ₅	9.00a	9.00a	9.00a	7.67a-d	8.33a-c	8.33a-c	4.67b-d
A ₃ B ₁	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	8.33a-c	8.33a-c	7.75a
A ₃ B ₂	9.00a	9.00a	9.00a	8.33a-c	8.33a-c	8.33a-c	7.67a
A ₃ B ₃	9.00a	9.00a	9.00a	7.00cd	5.33e	5.33e	4.50b-d
A ₃ B ₄	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	8.33a-c	8.33a-c	6.00ab
A ₃ B ₅	9.00a	9.00a	9.00a	7.17b-d	8.67ab	8.67ab	4.92b-d
A ₄ B ₁	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	5.50e	5.50e	7.92aa
A ₄ B ₂	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	8.33a-c	8.33a-c	7.67bc
A ₄ B ₃	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	8.50a-c	8.50a-c	5.33a
A ₄ B ₄	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	8.50a-c	8.50a-c	7.67a
A ₄ B ₅	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	8.58ab	8.58ab	7.83a
A ₅ B ₁	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	8.58ab	8.58ab	7.58a
A ₅ B ₂	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	8.50a-c	8.50a-c	7.92a
A ₅ B ₃	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	8.42a-c	8.42a-c	5.33bc
A ₅ B ₄	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	8.67ab	8.67ab	7.25a
A ₅ B ₅	9.00a	9.00a	9.00a	9.00 a	8.75a	8.75a	7.5a

¹ ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

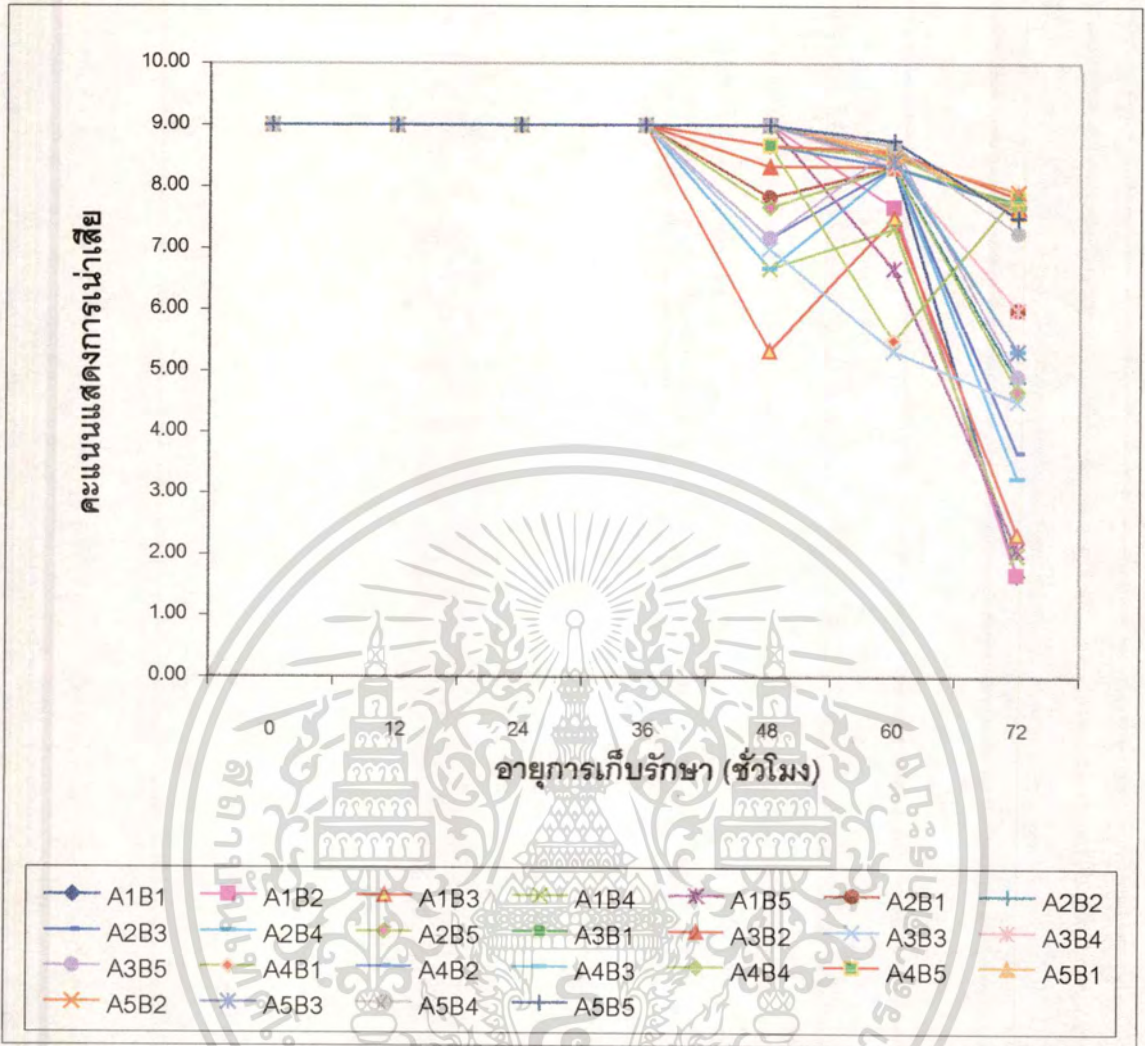
ปริมาณ ICE GEL . (ถุง / กล่อง)	แสดงการเน่าเสียของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ (1 ถุง / กล่อง)	9.00a ^{1'}	9.00a ^{1'}	9.00a ^{1'}	7.80b ^{1'}	7.50b ^{1'}	7.50b ^{1'}	1.75d ^{1'}
A ₂ (2 ถุง / กล่อง)	9.00a	9.00a	9.00a	7.40b	8.33a	8.33a	4.48c
A ₃ (3 ถุง / กล่อง)	9.00a	9.00a	9.00a	8.03b	7.80b	7.80b	6.17b
A ₄ (4 ถุง / กล่อง)	9.00a	9.00a	9.00a	8.67a	7.88b	7.88b	7.28a
A ₅ (5 ถุง / กล่อง)	9.00a	9.00a	9.00a	9.00a	8.58a	8.58a	7.12a

^{1'} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนการเน่าเสียของผักบั้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

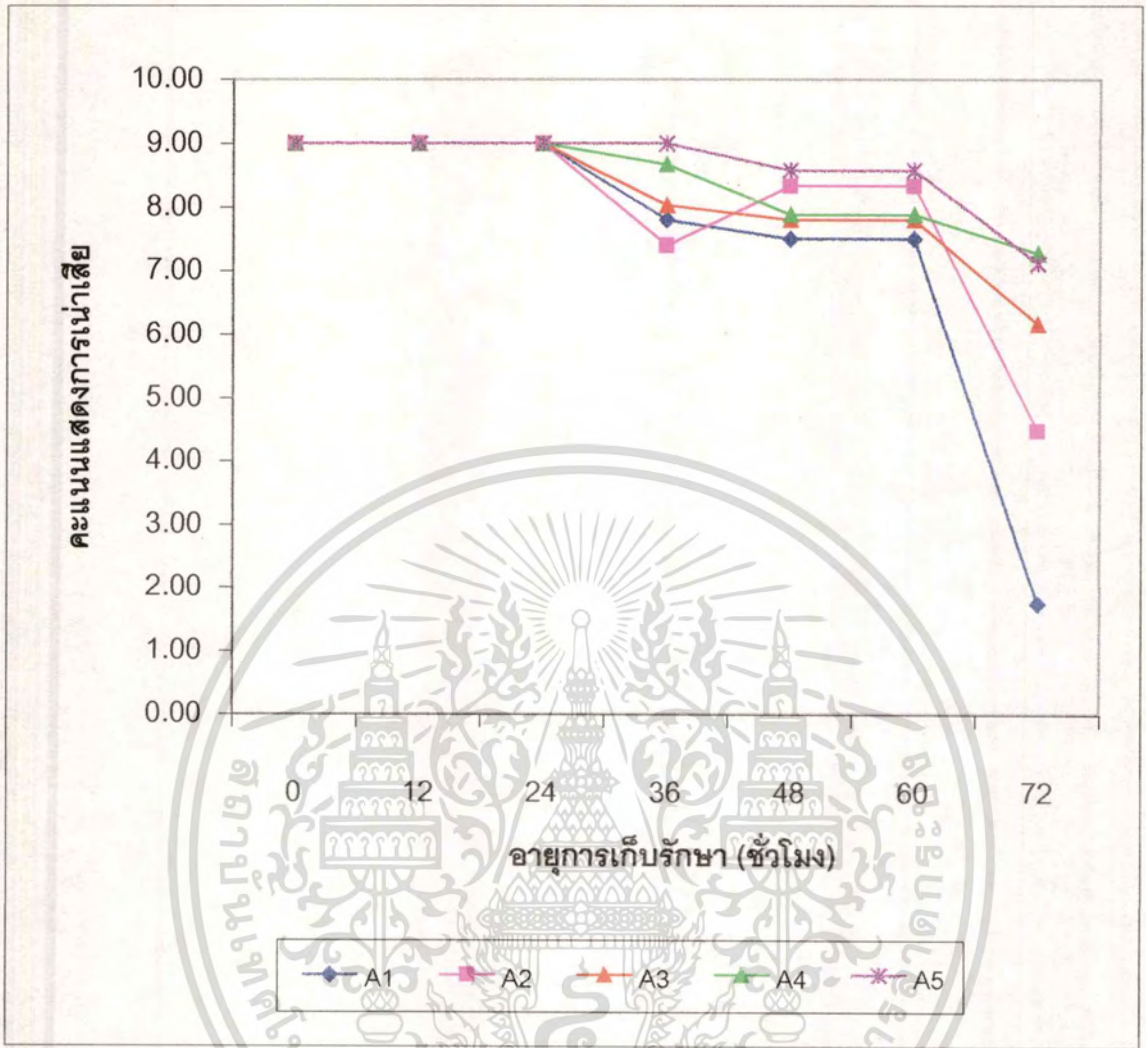
สัดส่วนก๊าซ (CO ₂ : O ₂ PSI)	แสดงการเน่าเสียของผักบั้งจีน (คะแนน) หลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
B ₁ (CO ₂ : O ₂ =0:0)	9.00a ^{1'}	9.00a ^{1'}	9.00a ^{1'}	8.63a ^{1'}	7.82ab ^{1'}	7.82ab ^{1'}	6.08a ^{1'}
B ₂ (CO ₂ : O ₂ =0:5)	9.00a	9.00a	9.00a	8.53a	8.23a	8.23a	5.85ab
B ₃ (CO ₂ : O ₂ =0:10)	9.00a	9.00a	9.00a	7.43b	7.62b	7.62b	4.23c
B ₄ (CO ₂ : O ₂ =2:5)	9.00a	9.00a	9.00a	8.00ab	8.23a	8.23a	5.23b
B ₅ (CO ₂ : O ₂ =2:10)	9.00a	9.00a	9.00a	8.30a	8.20a	8.20a	5.40ab

^{1'} ตัวเลขที่ตามด้วยอักษรเหมือนกันในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีวิเคราะห์แบบ Duncan's new multiple range test

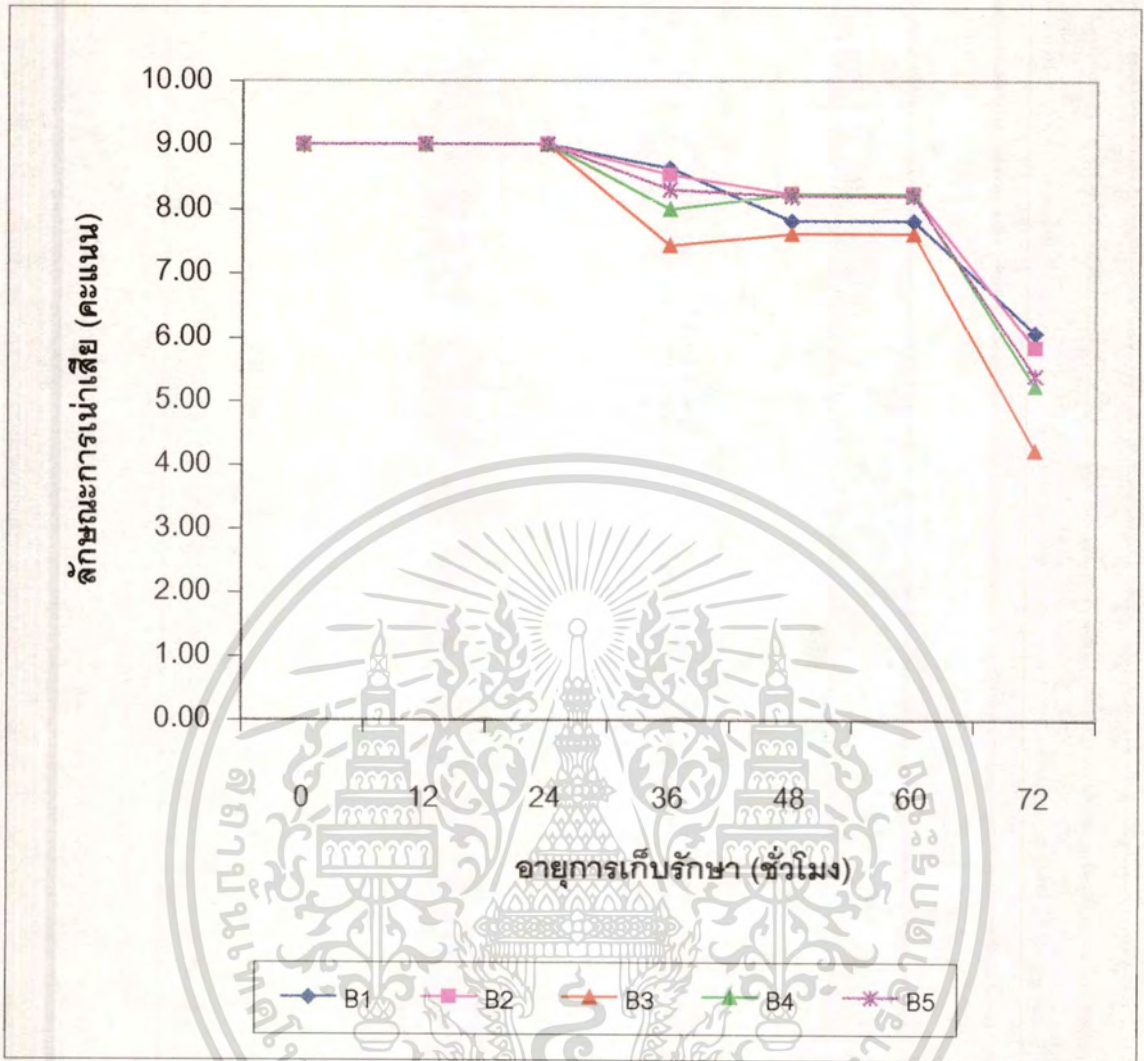
ภาพที่ 10 แสดงคะแนนลักษณะการนำเสียของผักนึ่งเงินหลังจากเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 แสดงคะแนนลักษณะการนำเสียของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 แสดงคะแนนลักษณะการนำเสียนองหมักบั้งเงินหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG 137C (ตารางที่ 13)

ภายหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง

ปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงสีใบแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ ผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG137C – D (ตารางที่ 13)

ภายหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง

ปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงสีใบแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ ผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / ก่อ + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG151A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A และผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG137C – D (ตารางที่ 13)

ภายหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง

ปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงสีใบแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ ผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG153A – C ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กถ่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

+ CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A และผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG137C (ตารางที่ 13)

ภายหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง

ปรากฏว่าการเปลี่ยนแปลงสีใบแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ ผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 1 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 2 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG153A - C ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ฤง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A(ตารางที่ 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 แสดงการเปลี่ยนแปลงสีใบของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 12, 24, 36, 48, 60 และ 72 ชั่วโมง

treatment combination	การเปลี่ยนแปลงสีใบของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา						
	0 ชั่วโมง	12 ชั่วโมง	24 ชั่วโมง	36 ชั่วโมง	48 ชั่วโมง	60 ชั่วโมง	72 ชั่วโมง
A ₁ B ₁	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG137D	GG153A	GG153A
A ₁ B ₂	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A	GG153A	GG153A
A ₁ B ₃	GG137C	GG137C	GG144A	GG137D	GG144A	GG153C	GG153C
A ₁ B ₄	GG137C	GG137C	GG144A	GG137C	GG137C	GG144A	GG153C
A ₁ B ₅	GG137C	GG137C	GG144A	GG137D	GG137D	GG153C	GG153C
A ₂ B ₁	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG137D	GG153A	GG153A
A ₂ B ₂	GG137C	GG137C	GG144A	GG137D	GG137C	GG153A	GG153A
A ₂ B ₃	GG137C	GG137C	GG144B	GG137C	GG137C	GG144A	GG153A
A ₂ B ₄	GG137C	GG137C	GG144B	GG137C	GG137C	GG144A	GG153C
A ₂ B ₅	GG137C	GG137C	GG144B	GG137C	GG144A	GG153A	GG153C
A ₃ B ₁	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A
A ₃ B ₂	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A
A ₃ B ₃	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A	GG137C	GG144A	GG153A
A ₃ B ₄	GG137C	GG137C	GG143A	GG137C	GG137C	GG137C	GG153A
A ₃ B ₅	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG153A
A ₄ B ₁	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG144A	GG144A
A ₄ B ₂	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG144A	GG144A
A ₄ B ₃	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG144A	GG144A
A ₄ B ₄	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG144A	GG144A
A ₄ B ₅	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG137D	GG144A	GG144A
A ₅ B ₁	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A	GG144A
A ₅ B ₂	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG151A	GG144A	GG144A
A ₅ B ₃	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A	GG153A
A ₅ B ₄	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG144A	GG144A
A ₅ B ₅	GG137C	GG137C	GG137C	GG137C	GG144A	GG153A	GG144A

GG หมายถึง Green Group

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการทดลอง

1. เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสด

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบุงจิ้นพบว่า ผักบุงจิ้นมีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดที่เพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น

โดยภายหลังจากการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดสูงสุดคือ 8.73 เปอร์เซ็นต์ ส่วนผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI มีเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดน้อยที่สุดคือ 0.63 เปอร์เซ็นต์ และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้นมีความแตกต่างทางสถิติ

เมื่อพิจารณาปัจจัยปริมาณของ ICE GEL และ CO₂ : O₂ พบว่ามีผลต่อเปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจิ้น โดยปริมาณ ICE GEL ที่เหมาะสมในการเก็บรักษาผักบุงจิ้น คือ 3 ถึง 5 ถุง / กล่อง และปริมาณสัดส่วนก๊าซ CO₂ : O₂ ที่เหมาะสมในการเก็บรักษาผักบุงจิ้น คือ 0 : 5 PSI

2. คุณภาพของกลิ่นผักบุงจิ้น

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบุงจิ้นพบว่า ผักบุงจิ้นมีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้นโดยพบว่า ปริมาณของ ICE GEL ที่มากกว่า 3 ถุง / กล่อง จะช่วยรักษาให้กลิ่นของผักบุงจิ้นเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย และปริมาณสัดส่วนก๊าซที่เหมาะสมในการเก็บรักษาผักบุงจิ้น คือ มีปริมาณ CO₂ ไม่เกิน 5 PSI

3. ความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหาร

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบุงจิ้นพบว่า ผักบุงจิ้นไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคมากขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น

โดยภายหลังจากการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง ปรากฏว่าผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 10 PSI ปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI ปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 5 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารสูงสุดคือ 3.00 คะแนน ส่วนผักบุงจิ้นที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 3 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI และปริมาณ ICE GEL 2 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 2 : 10 PSI มีคะแนนความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการนำมาประกอบอาหารน้อยที่สุดคือ 1.33 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า คะแนนความเหมาะสมในการนำมาประกอบอาหารของผักบั้งจีนมีความแตกต่างทางสถิติ

4. ลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีน

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบั้งจีนพบว่า ผักบั้งจีนมีลักษณะการเน่าเสียปรากฏมากขึ้นตามอายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้น

โดยภายหลังจากการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง ปรากฏว่าผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสียสูงสุด คือ 7.92คะแนน ส่วนผักบั้งจีนที่เก็บรักษาร่วมกับปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และ ปริมาณ ICE GEL 1 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีคะแนนลักษณะการเน่าเสียน้อยที่สุดคือ 1.17 คะแนน และจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าคะแนนลักษณะการเน่าเสียของผักบั้งจีนมีความแตกต่างทางสถิติ

5. ลักษณะสีของผักบั้งจีน

ในระหว่างการเก็บรักษาผักบั้งจีนทุกๆ วิธีการพบว่าเมื่อเริ่มต้นการทดลองผักบั้งจีนมีลักษณะสีใบเป็นสีเขียวซึ่งอยู่ในกลุ่ม GG137A – C และหลังการเก็บรักษา72 ชั่วโมงผักบั้งจีนมีการเปลี่ยนแปลงสีใบอยู่ในกลุ่ม GG144A – 153C

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองพบว่า โดยภายหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง ปรากฏว่าผักบุงจีนที่เก็บรักษาพร้อมกับปริมาณ ICE GEL 4 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 0 PSI และปริมาณ ICE GEL 5 ถุง / กล่อง + CO₂ : O₂ 0 : 5 PSI มีลักษณะการเน่าเสียที่ปรากฏน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากอุณหภูมิมีความเหมาะสมต่อผลผลิตโดยมีประโยชน์คือ จะทำให้ผลผลิตอยู่ในสภาพที่สดมากกว่า และมีอายุการเก็บรักษานาน การลดอุณหภูมิจะลดอัตราการหายใจ การสร้างเอทิลีน การคายน้ำ และการแพร่กระจายของเชื้อโรค (สายชล . 2528) แต่การลดอุณหภูมิอย่างรวดเร็วต้องคำนึงถึงขีดอุณหภูมิที่จะทำให้เกิดความเสียหายเนื่องจากความเย็น (chilling injury หรือ low temperature breakdown, LTB) ของผลผลิตซึ่งแตกต่างกันไปตามคุณลักษณะเฉพาะตัวของผลผลิตนั้นๆ (ช. นิภูริศิริ . 2533) chilling injury เป็นลักษณะอาการผิดปกติทางสรีระของพืช ที่เกิดลักษณะผิดปกติเมื่ออยู่ในสภาพอุณหภูมิต่ำเหนือจุดเยือกแข็ง ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและความเสียหายจะไม่แสดงออกให้เห็นได้ชัด ขณะที่พืชเก็บรักษาในอุณหภูมิต่ำเหนือจุดเยือกแข็ง แต่จะแสดงให้เห็นชัดเมื่อเคลื่อนย้ายผลผลิตไปไว้ในที่อุณหภูมิสูงขึ้น ซึ่งทำให้มีอายุการเก็บรักษาล้นขึ้น

เปอร์เซ็นต์การสูญเสียน้ำหนักสดของผักบุงจีนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆภายหลังจากการเก็บรักษาเกิดขึ้นเนื่องมาจากผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวมีกระบวนการที่น้ำเคลื่อนที่แบบแพร่กระจายออกจากผลผลิต ทำให้สูญเสียน้ำหนัก และความกรอบ เกิดอาการเหี่ยวและอาจทำให้รสชาติของผักบุงจีนเปลี่ยนแปลงไป (จริงแท้ . 2541)

เมื่อเก็บรักษาผักบุงจีนเป็นเวลานานขึ้นพบว่าสีของใบผักบุงมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเนื่องจากอุณหภูมิต่ำมีผลช่วยชะลอการสลายตัวของคลอโรฟิลล์ (สายชล. 2531) และการเก็บรักษาภายใต้บรรยากาศที่มีปริมาณออกซิเจนต่ำสามารถชะลอการสูญเสียคลอโรฟิลล์ได้ (จริงแท้ . 2541)

บรรณานุกรม

จิ่งแท้ ศิริพานิช. 2541. **สรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้**. พิมพ์ครั้งที่2.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

งามทิพย์ ภูวโรดม. 2538. **ก๊าซกับการบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร**. กรุงเทพฯ: ลินคอร์นโปรโมชัน.

_____. 2544. **สรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้**. พิมพ์ครั้งที่4.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จันทนา ไชคพาชื่น. 2543. **"อิทธิพลของสัดส่วน CO₂ : O₂ ต่อพัฒนาการสุกและอายุการเก็บรักษา
กล้วยไข่."** ปัญหาพิเศษปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

จิรา ณ หนองคาย. 2531. **เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักผลไม้และดอกไม้**. กรุงเทพฯ: แมสพับลิชชิง.

เฉลิมเกียรติ โภควัฒน์ และภัศรา ชวประดิษฐ์. 2539. **ผักบุงจีน**. กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร :

สำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เฉลิมชัย วงษ์อารี. 2538. **"ผลของสภาพบรรยากาศตัดแปลงที่มีผลต่อการเก็บรักษากล้วยไข่เพื่อ
การส่งออก."** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ช. ณัฐศิริ สุธสุวรรณ. 2526. **วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวผลิตผลทางการเกษตร (ไม้ตัดดอก)**.

กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

_____. 2533. **วิทยาการหลังเก็บเกี่ยวไม้ตัดดอก**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอม

เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

दनัย บุญเกียรติ และ นิธิยา รัตนานนท์. 2535. **การปฏิบัติภายหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้**.

กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ทง ภัครัชพันธุ์. 2526. **วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของผักและผลไม้ เล่ม 1**. คณะอุตสาหกรรม

เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

นนท์ ล้อสุรินต์. 2505. **"การศึกษาการเก็บเมล็ดพันธุ์ผักบุงจีนโดยใช้ระยะเวลาการปลูกต่างกัน."**

วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะกสิกรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิภา คุณทรงเกียรติ. 2540. **"การเก็บรักษาผลผลิตพืชสวน."** วารสารเกษตรก้าวหน้า 2(2):38-44.

ประพันธ์ บุญกลิ่นขจร. 2526. **การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวและผลไม้สด**. สถาบันวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยและสำนักงานเกษตรและ สหกรณ์ภาคเหนือ. กรุงเทพฯ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

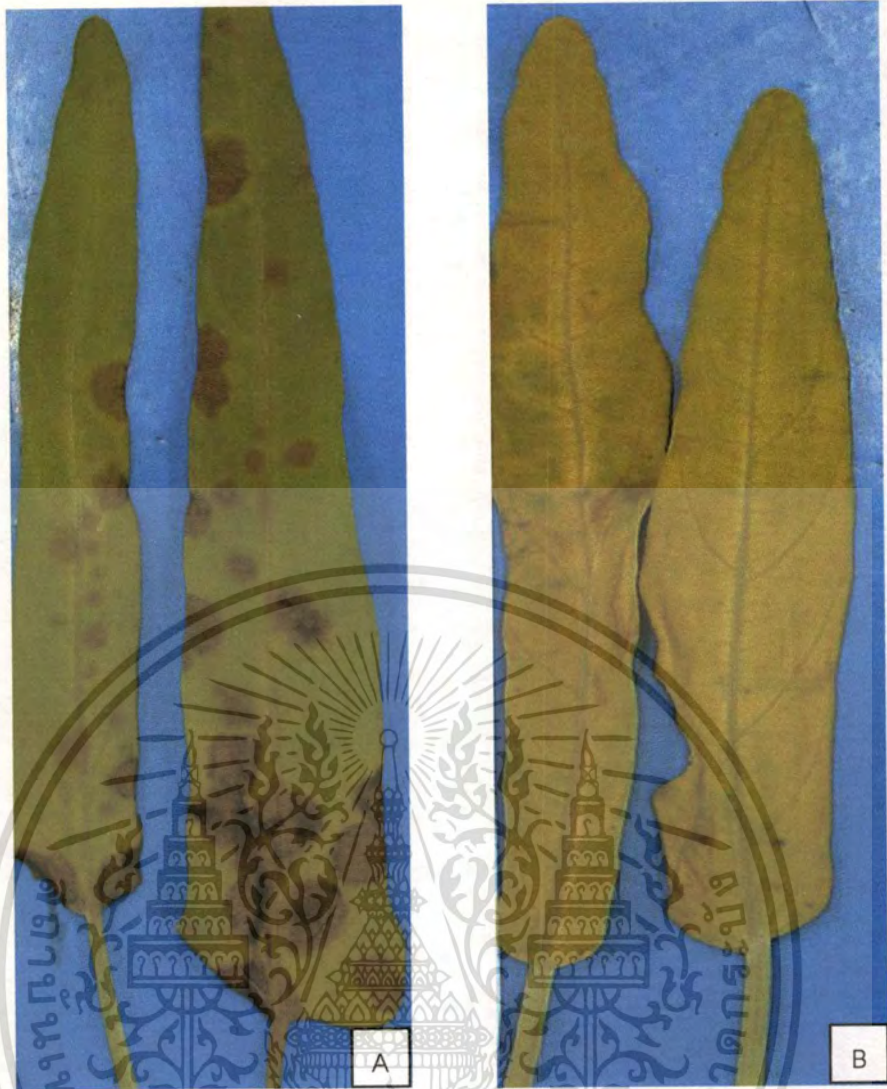
- เววัตต์ จันทวิญญูรักษ์. 2522. "การผันแปรของลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผักบุ้ง (*Impomoea aquatica* Forsk). "ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัฒนา วิรุฒิกการ. 2540. "เทคนิค CAP/MAP เพื่อยืดอายุการเก็บอาหาร." วารสารอาหาร 27(4):278-281.
- สมชาย กล้าหาญ. 2545. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพืชสวน. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2544. สรีรวิทยาของพืช. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมภพ รุติระวสันต์. 2537. หลักการผลิตผัก. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมศิริ แสงโชติ. 2532. โรคของพืชเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: ชองนนท์.
- สัมฤทธิ์ เพ็ญจันทร์. 2527. หลักวิชาพืชสวน เล่ม 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายชล เกตุษา. 2528. สรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้. นครปฐม: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- สุเทวี สุขปรากร. 2520. "ผักบุ้ง." วารสารพืชสวน. 13 (4) : 43-50.
- สุธีรา เยี่ยงยุคดีสากล. 2537. "การเก็บรักษาผลและเนื้อทุเรียนพันธุ์หอมทองที่หุ้มด้วยฟิล์ม." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- อนันดา ทองกลัด 2538. "การเจริญเติบโต ดัชนีการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษาผลกล้วยหอมพันธุ์แกรนด์เนนในสภาพบรรยากาศดัดแปลง." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุดมลักษณ์ มัจฉาชีพ. 2524. "พัฒนาการของเมล็ดผักบุ้ง (*Impomoea aquatica* Forsk.)." ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Berg. L. Van Den and Lentz, C.P. 1973. "High Humidity Storage of Carrots, Parsnip, Rutabagas, and Cabbage." J. Amer. Soc. Hort. Sci. 98 (2) : 129-132.
- Bishop, D. 1996. Cold and Chilled Storage Technology. London: Blackie.
- Chaplin, G.R. et al. 1982. "Postharvest and Marketing Attributes of North Australian Mangoes in Singapore and Sydney." Singapore J. Primary Production. 10 : 80-83.
- Edie, H.H. and Ho, B.W.V. 1969. "*Impomoea aquatica* as a Vegetable Crop in Hong Kong." Econ. Bota. 20: 32-36.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Esguerra, E.B. et al. 1978. "Use of perlite-KMnO₄, Insert as an Ethylene Absorbant." *The Philine J. Sci.* 107 : 23-31.
- Glahan, S. and Kerdsiri, T. 2000. "Influence of CO₂ : O₂ on Quality After Storage of Gros Michel 'Hom Thong'." 55 p. Abstracts The International Conference Tropical Agriculture Technology for Better Health and Environment. Nakhon Pathom : Kasetsart University. Thailand.
- Glahan, S. and Puchangthong, S. 2000. "Influence of CO₂ : O₂ Proportion on Quality and Storage Life of Asparagus (*Asparagus officinalis* Linn.)." 52 p. Abstracts The International Conference Tropical Agriculture Technology for Better Health and Environment. Nakhon Pathom : Kasetsart University. Thailand.
- Glahan, S. and Wichitrattananon, W. 2001. "Influence of CO₂ : O₂ Proportion on Quality and Storage Life of Mangosteen (*Garcinia mangostana* Linn.)." Quality Management and Market Access Proceedings of the 20th ASEAN/2nd APEC Seminar on Postharvest Technology. Chiang Mai. Thailand.
- Glahan, S. and Youryon, P. 2000. "Influence of Maturation and CO₂ Concentration on Ripening Development, Quality and Storage Life of Banana 'Kluai Kai' (*Musa AA Group*)." 53p. Abstracts The International Conference Tropical Agriculture Technology for Better Health and Environment. Nakhon Pathom : Kasetsart University. Thailand.
- Izumi, H. et al. 1996. "Controlled Atmosphere Storage of Carrot Slices, Sticks and Shreds." *Postharvest Biology and Technology*.9: 165-172.
- Knott, J. E. and J. R. deanon. 1967. *Vegetable Production in South East Asia*. U. P. College of Agriculture. Philippines.
- Lee, B.H. 1996. *Fundamentals of food biotechnology*. 431 p. New York: VCH.
- Pantastico, ER.B. 1975. *Postharvest Physiology Handling and Utilization of Tropical and Subtropical Fruits and Vegetables*. United State of America: The AVI Publishing Company.
- Thompson, A.K. 1998. . *Controlled Atmosphere Storage of Fruits and Vegetables*. UK: Cab International.

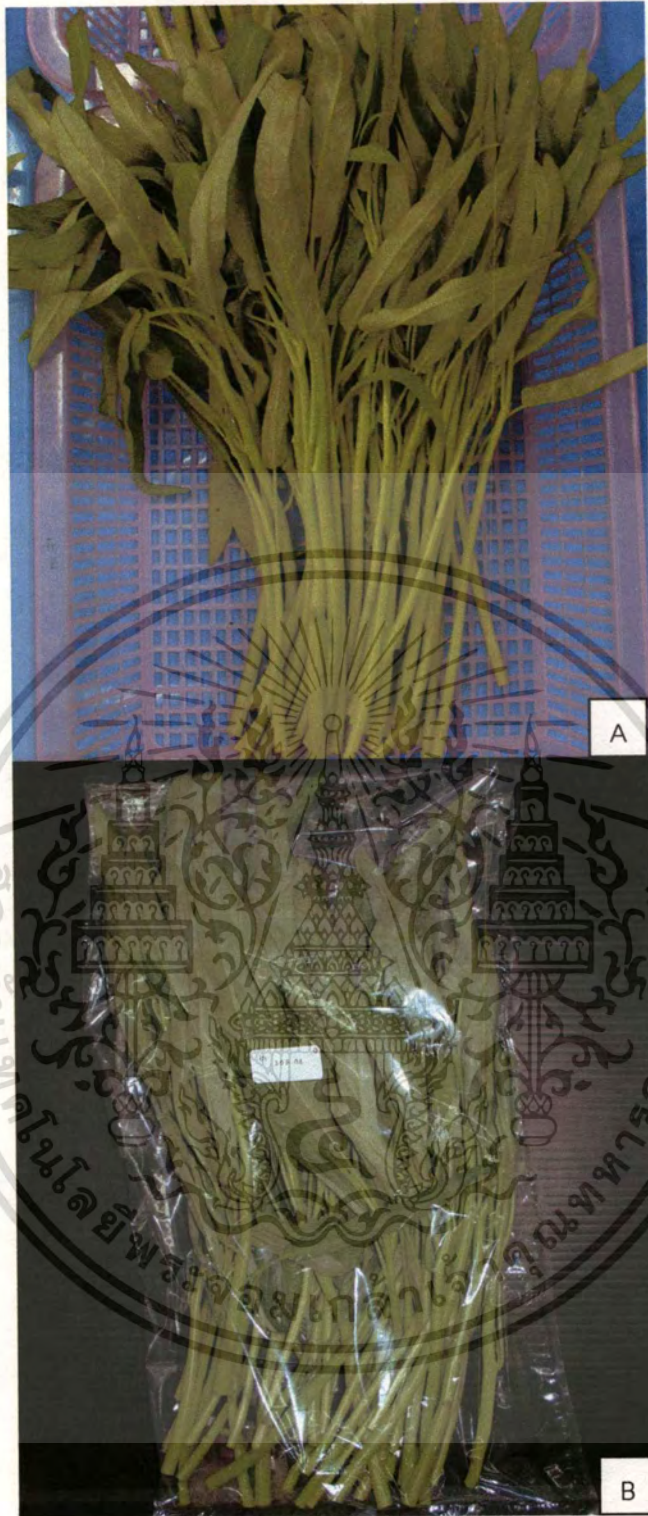
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผนวกที่ 1 แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของใบผักบุ้งจีนที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ

- A = แสดงใบของผักบุ้งจีนที่มีอาการของโรคราสนิมขาว (white rust) ที่เกิดจากเชื้อรา *Albugo ipomoea - aquaticae* Sawada ซึ่งเป็นเชื้อราชั้นต่ำ โดยมีอาการของจุดสีเหลืองขีดขณะอยู่ในแปลงปลูกด้านบนใบ ด้านใต้ใบตรงข้ามจะเป็นตุ่มนูนเล็กๆ ขนาด 1-2 มิลลิเมตร อาจพบลักษณะปุ่มปม ในส่วนของก้านใบและลำต้น เมื่อทำการเก็บรักษาภายใต้สภาพบรรยากาศตัดแปลงเป็นเวลา 36 ชั่วโมง จะทำให้อาการต่างๆ ปรากฏชัดเจนดังภาพ
- B = แสดงใบของผักบุ้งจีนที่มีอาการใบเหลืองเนื่องจากการลดลงของchlorophyll ภายหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตต่างๆ มักมีการเปลี่ยนสีเกิดขึ้น โดยเฉพาะสีเขียวจะหายไปมักปรากฏสีเหลือง หรือแดง สีต่างๆ ของผลผลิตนี้เกิดจากเม็ดสี (pigment) หรือสารสีต่างๆ ที่มีอยู่ ภายในเซลล์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ พวกที่ละลายน้ำพบในแวคคิวโอล ได้แก่ แอนโทไซยานิน อีกพวกจะละลายได้ในไขมันพบในพลาสติด มีหลายชนิดด้วยกัน เช่น คลอโรฟิลล์ สารสีเหลืองคาโรทีน และสารสีแดง เช่น โลโคปิ่น สารเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (จิรา .2533)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผนวกที่ 2 แสดงลักษณะของผักนึ่งจีน

A = แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนก่อนการเก็บรักษา

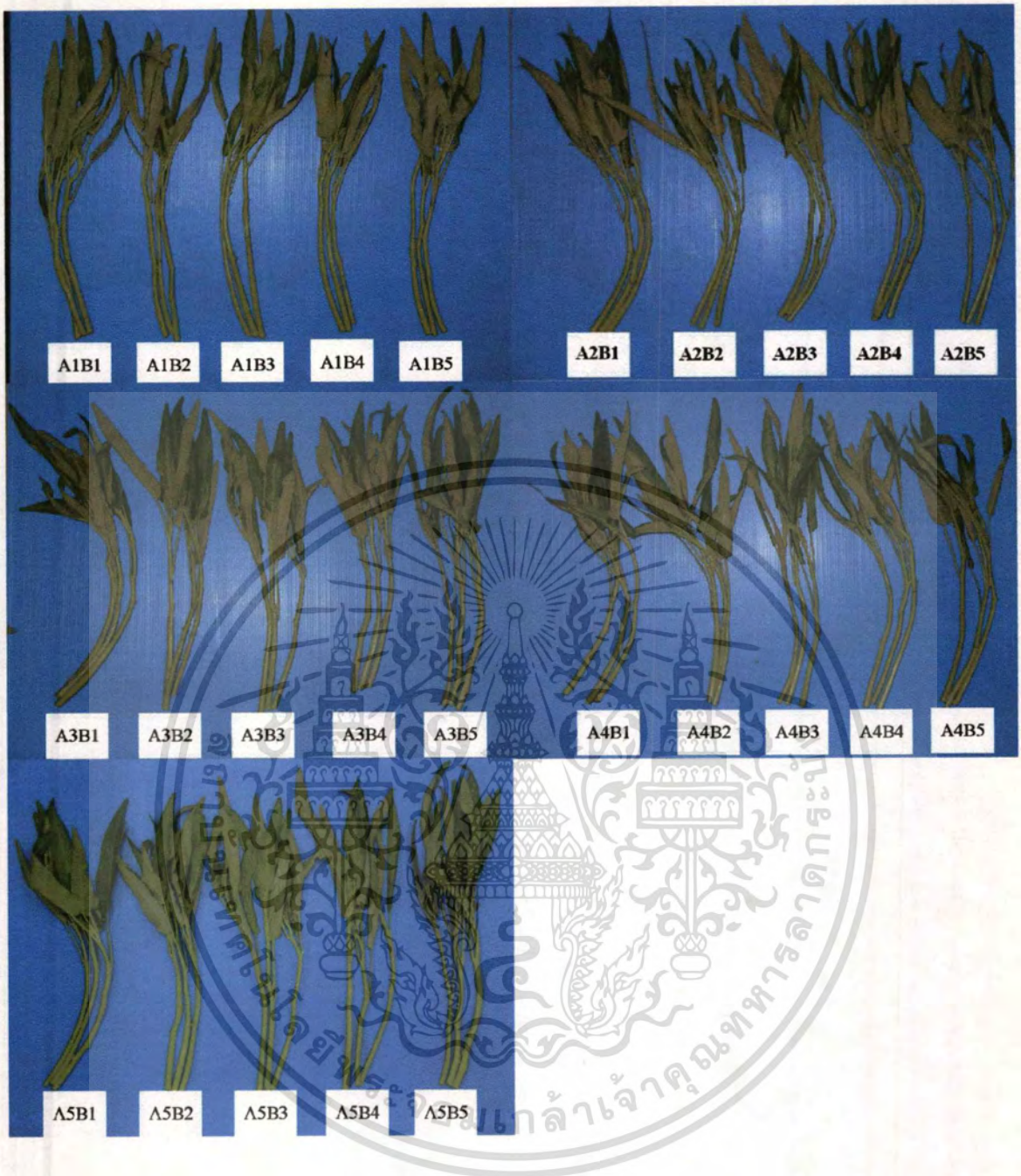
B = แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังบรรจุถุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

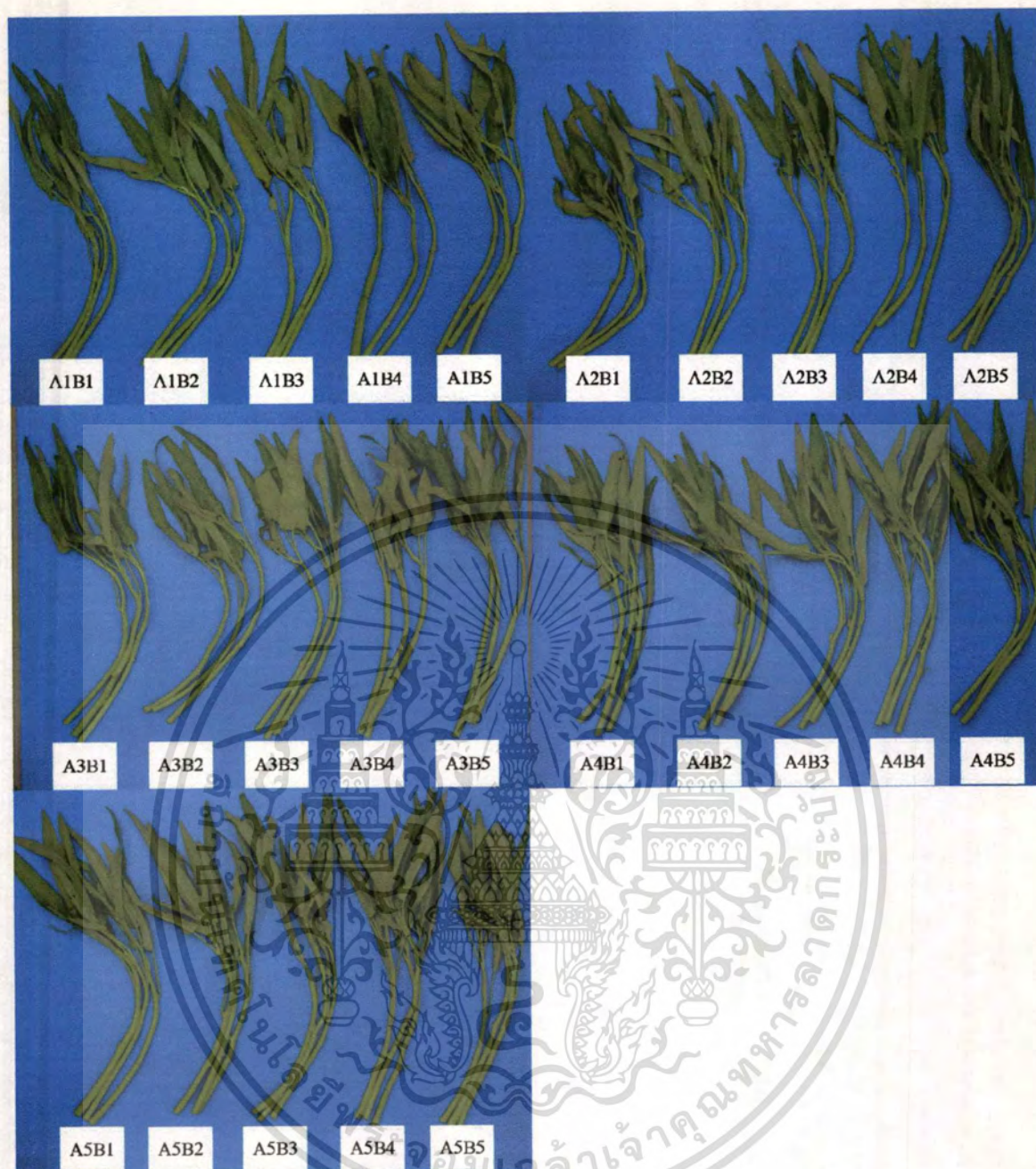
ภาพผนวกที่ 3 แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 12 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

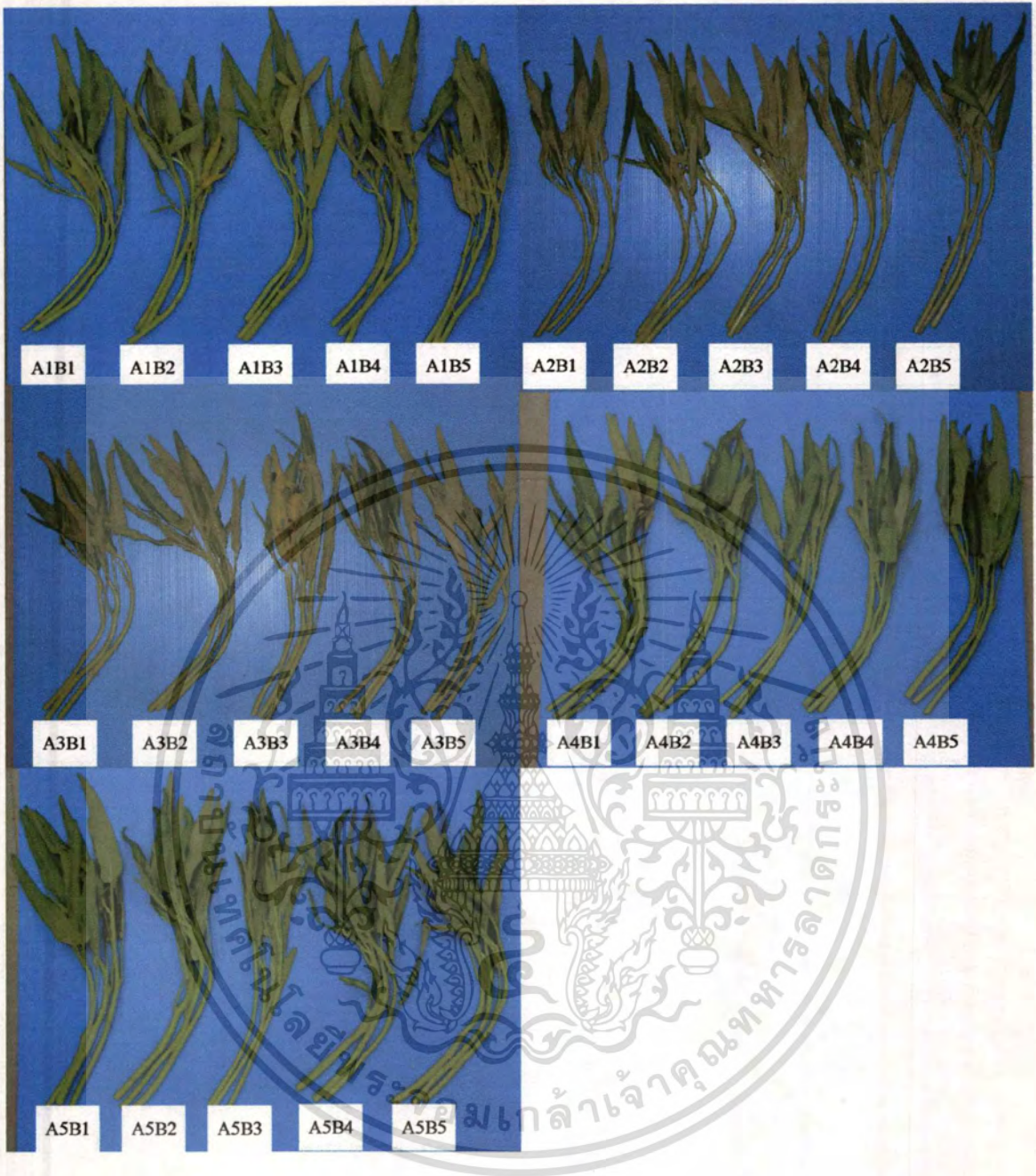
ภาพผนวกที่ 4 แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 24 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

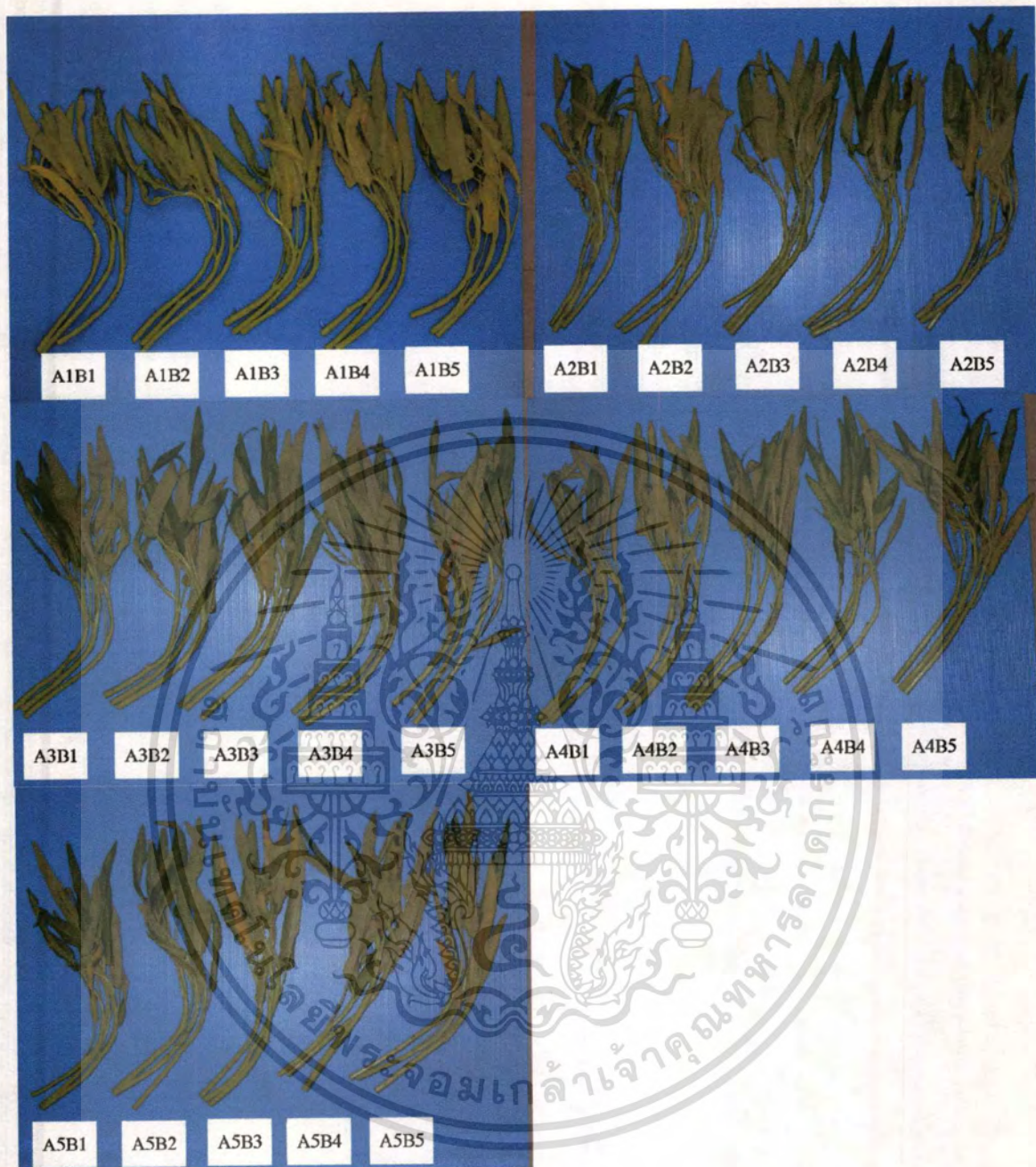
ภาพผนวกที่ 5 แสดงลักษณะของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 36 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผนวกที่ 6 แสดงลักษณะของผักบุ้งจีนหลังการเก็บรักษา 48 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผนวกที่ 7 แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 60 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผนวกที่ 8 แสดงลักษณะของผักนึ่งจีนหลังการเก็บรักษา 72 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

